

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیه السلام

www.

www.

www.

www.

Ghaemiyeh

.com

.org

.net

.ir

شراب رهاوردی

از طرف

شیطان

شراب از دیدگاه

قرآن

معصومین

پزشکی

شعرا

مشاهیر

ادیان و...

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شراب رهاوردی از طرف شیطان: شراب از دیدگاه قرآن، معصومین، شعرا، مشاهیر، ادیان و ...

نویسنده:

محمد مهدی مقدم

ناشر چاپی:

پیام مصطفی

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۷	شراب رهاوردی از طرف شیطان: شراب از دیدگاه قرآن، معصومین، شعراء، مشاهیر، ادیان و ...
۷	مشخصات کتاب
۸	اشاره
۱۱	فهرست مطالب
۱۷	پیشگفتار:
۱۸	مقدمه:
۱۹	فصل اول: شراب از دیدگاه قرآن و سیر تدریجی قرآن در خصوص تحریم شراب
۱۹	اشاره
۲۰	سکر چیست:
۲۲	اثم چیست؟
۲۳	تعبیر دیگر از اثم:
۲۴	حکم قطعی درباره شراب:
۲۶	درس تاریخی:
۳۵	فصل دوم: اثرات الکل و معضلات وارده بر پیکره فرد، اجتماع، جامعه، اقتصاد
۳۸	فصل سوم: آثار زیانبار خمر از نظر علوم پزشکی
۳۸	اشاره
۳۹	آثار زیانبار خمر از نظر علوم پزشکی:
۴۰	مضار و مفاسد طبی الکل:
۴۰	اول: مسمومیت الکلی حاد:
۴۱	آیا الکل در مقادیر بسیار کم مضر است؟
۴۲	انواع سکر مرضی:
۴۳	دوم: مسمومیت الکلی مزمن (Alcoholism)
۵۴	فصل چهارم: اثرات ثابت شده الکل بر اساس تحقیقات پزشکی

۵۹	فصل پنجم: شراب و می از دیدگاه شاعران برجسته
۶۷	فصل ششم: شراب از دیدگان ادیان
۷۹	فصل هفتم: شراب از دیدگاه: معصومین (علیهم السلام) بزرگان، مشاهیر و نوابغ جهان
۹۱	فهرست منابع:
۹۲	درباره مرکز

شراب رهاوردی از طرف شیطان: شراب از دیدگاه قرآن، معصومین، شعرا، مشاهیر، ادیان و ...

مشخصات کتاب

سرشناسه : مقدم، محمد مهدی، 1350 -

عنوان و نام پدیدآور : شراب رهاوردی از طرف شیطان [کتاب]: شراب از دیدگاه قرآن، معصومین، شعرا، مشاهیر، ادیان و ... / مولف محمد مهدی مقدم.

مشخصات نشر : کرمان: انتشارات پیام مصطفی، 1394.

مشخصات ظاهری : 80 ص.؛ 14/5×20/5 س م.

شابک : 58000 ریال: 6-10-7886-600-978

وضعیت فهرست نویسی : فایا

یادداشت : عنوان روی جلد: شراب رهاوردی از طرف شیطان: شراب از دیدگاه قرآن، معصومین، پزشکی، شعرا، مشاهیر، ادیان و ...

یادداشت : کتابنامه: ص. 80.

عنوان روی جلد : شراب رهاوردی از طرف شیطان: شراب از دیدگاه قرآن، معصومین، پزشکی، شعرا، مشاهیر، ادیان و ...

عنوان دیگر : شراب از دیدگاه قرآن، معصومین، شعرا، مشاهیر، ادیان و ...

موضوع : شراب -- جنبه های مذهبی -- اسلام

موضوع : شراب -- جنبه های قرآنی

موضوع : شراب -- اثر فیزیولوژیکی

موضوع : شراب -- احادیث

رده بندی کنگره : BP252/2/م7ش4 1394

رده بندی دیویی : 297/635

شماره کتابشناسی ملی : 3889841

همه حقوق محفوظ است.

▪ عنوان: شراب رهاوردی از طرف شیطان: شراب از دیدگاه قرآن، معصومین، شعرا، مشاهیر، ادیان و ...

▪ مؤلف: محمد مهدی مقدم

▪ ناشر: انتشارات پیام مصطفی

▪ نوبت چاپ: اول/1394

▪ شمارگان: 1000 جلد

▪ لیتوگرافی و چاپ: پیشگام

▪ قیمت: 5800 تومان

▪ شابک: 978-600-7886-10-6

ص: 3

فهرست مطالب

پیشگفتار.....1

مقدمه.....2

فصل اول

شراب از دیدگاه قرآن و سیر تدریجی قرآن در خصوص تحریم شراب.....4

سکر چیست:.....4

اثم چیست...6

تعبیر دیگری از اثم.....7

صدور حکم قطعی در خصوص شراب...8

نقل يك رویداد.....9

درس تاریخی.....10

شناخت و معرفی شخصیت شیطان از دیدگاه قرآن...12

ترك شرابخواری برای غیر خدا(برای حفظ جان هم پاداش دارد).....16

قسمتی از عذابهای اخروی شرابخواران.....17

فصل دوم

اثرات الکل و معضلات وارده بر پیکره فرد، اجتماع، جامعه، اقتصاد.....20

اثر الکل در اخلاق.....20

اثرات زیانبار اجتماعی.....20

اثرات زیانبار اقتصادی.....20

فصل سوم

آثار زیانبار خمر از نظر علوم پزشکی.....23

- 24..... مسمومیت الکلی حاد
- 25..... طرح یک سؤال
- 26..... انواع سکر مرضی
- 27..... مسمومیت الکلی مزمن
- 28..... الکلیسم و بیماریهای عصبی
- 29..... الکل و بیماریهای گوارشی
- 31..... الکل و بیماریهای قلبی
- 32..... الکل و نارسایی های خونی
- 33..... الکل و بیماریهای عفونی
- 33..... الکل و فعالیت های جنسی
- 34..... الکل و سرطان
- 34..... الکل و بارداری
- 35..... الکل و بیماریهای روانی

فصل چهارم

- 38..... اثرات ثابت شده الکل بر اساس تحقیقات پزشکی
- 38..... اثر الکل در عمر
- 38..... اثر الکل در نسل
- 38..... اثر الکل در فرزندان
- 39..... اثر الکل در ریزش مو
- 39..... اثر الکل در بینایی
- 39..... اثر الکل در مکانیسم اثر داروها

اثر الكل در تشديد بيماريها.....40

ساير اثرات الكل.....40

ص: 5

فصل پنجم

شراب و می از دیدگاه شاعران برجسته.....43

فصل ششم

شراب از دیدگاه ادیان.....51

مسئله شراب در کتب مقدسه.....51

حضرت نوح (علیه السلام).....53

حضرت لوط (علیه السلام).....53

نظر قرآن و عهدین در تحریم مشروبات الکلی.....57

فصل هفتم

شراب از دیدگاه معصومین، بزرگان، مشاهیر و.....63

گزیده کلام معصومین (علیهم السلام).....63

چند حدیث از معصومین در خصوص مضرات دنیوی شراب.....64

چند حدیث از معصومین در خصوص دارو نبودن شراب.....64

چگونگی برخورد با شرابخواران از دیدگاه معصومین.....65

معرفی شراب از دیدگاه معصومین بعنوان مشاهر بدی.....65

اثرات شراب در کلام معصوم (علیه السلام).....66

سیراینکه شارب الخمر وقتی خمر آشامید نمازش تا چهل روز مقبول نیست.....66

کیفرهای شرابخواران در آخرت.....67

مجازات خیانت، سرقت، شراب خوردن و زنا از دیدگاه احادیث.....69

گزیده ای از کلام مشاهیر و بزرگان در خصوص شراب.....72

فهرست منابع.....74

از حدود سال 75 فکر تدوین دست نوشته ای در خصوص مضرات شراب به ذهنم خطور کرد . ابتدا از قرآن و تفاسیر مطالبی را جمع آوری کردم و بعد نکاتی نیز از دیدگاه پزشکی ، ولی اقدام مؤثری جهت گرد آوری آن بعمل نیاوردم تا حدود سال 81 که با تشویق یکی از همکاران نسبت به تکمیل این کار مصمم شدم و مجموعه مذکور را تهیه نمودم و در سال های 88 و 94 نیز بازنگری و مطالبی به این مجموعه افزوده شد . لذا از کلیه خوانندگانی که دست نوشته مزبور را مطالعه می نمایند تقاضا می شود مرا از نواقص کار مطلع و پیشنهادات خود را به آدرس ذیل ارسال فرمایند.

آدرس پست الکترونیک: mmoghadam49@gmail.com

ص: 1

حضرت امام صادق (علیه السلام) به نقل از حضرت رسول گرامی اسلام (صلوات... علیه) فرمودند: اولین چیزی که پروردگارم عزوجل مرا از آن نهی کرده بت پرستی و شرب خمر بوده است (وسائل الشیعه جلد 25- صفحه 304 باب 9- استخراج از کتاب البیان- مرحوم آیت... خوبی)

قال محمد (ص)

جعلت الذنوب كلها في بيت و جعل مفتاحها في شرب الخمر

همه گناهان را در خانه ای نهاده و کلید آنرا در شرابخواری قرار داده اند (1)

با تفکر در حدیث مذکور و همچنین با بضاعت اندکی که این کمترین در تحقیق ناقص خود بعمل آوردم می توان پی برد که معصومین که علم خود را منشأ گرفته از علم ازلی خداوند دارند بزرگترین راهنمایان بشر در تند باد حوادث و گذر از درهای تاریک جهل و بی خبری هستند و همچنین نهی این بزرگان حکمتی بس عظیم است که تنها اهل خرد آنرا درک می کنند و اصولاً می توان گفت که احکامی که شرع مقدس اسلام آنرا اکیداً نهی نموده و حرام کرده بعلمت این بوده که این حرام برای وجودش و همچنین روح لطیفش مضر است. و اگر به آن اصرار ورزد چیزی جز خسارت و زیان نخواهد دید و این همانند نسخه ای است که پزشک به فرد مریض می دهد و پرهیزهای غذایی را برای او معین می کند چنانچه مریض بر طبق دستورات پزشک رفتار نماید صحت و سلامتی خود را به دست می آورد و چنانچه از دستورات پزشک سرپیچی کند، به پزشک هیچ ضرر و زبانی وارد نمی آید و آنکه زیان می بیند و مرضش افزون تر می گردد شخص مریض است.

و حدیثی از وجود نازنین پیامبر اکرم (صلوات... علیه) آمده:... خداوند حرامها را حرام نموده است. و کسی با غیرت تر از خداوند متعال نیست و بخاطر غیرتی که دارد هرزگیها را قطعاً حرام نموده است و حدود شرعی را تعیین نموده است (ترجمه کتاب ثواب الاعمال و عقاب الاعمال صفحه 603)

ص: 2

فصل اول: شراب از دیدگاه قرآن و سیر تدریجی قرآن در خصوص تحریم شراب

اشاره

ص: 3

سکر اگر چه در لغت معانی مختلفی دارد ولی در اینجا به معنی مسکرات و مشروبات الکلی است و معنی مشهور همین است (1) اسلام برای پیاده کردن بسیاری از احکام خود از روش تدریجی استفاده کرده مثل موضوع تحریم مشروبات الکلی به طوری که نخست آن را به عنوان یک نوشیدنی نامطلوب در نقطه مقابل رزقاً حسناً مطرح نموده. (2) روشن است که قرآن در این آیه هرگز اجازه شرابسازی از خرما و انگور نداده بلکه با توجه به اینکه «مسکرات» را در مقابل «رزق حسن» قرار داده اشاره کوتاهی به تحریم خمر و نامطلوب بودن آن نموده است بنابراین نیاز به این نداریم این آیه قبل از نزول تحریم شراب نازل شده و اشاره به حلال بودن آن است بلکه بر عکس آیه، اشاره به حرام بودن آن می کند، و شاید اولین اخطار در زمینه تحریم خمر باشد، در حقیقت گوئی در یک جمله معترضه و در میان پراکنش قرآن مجید می خواهد ضمن بر شمردن نعمت های الهی به سوء استفاده از آن نیز اشاره کند (3) و سپس در آیه 43 سوره نساء بر طبق همان تدریجی نازل شدن حکم بیان می فرماید: در صورتی مستید نماز نخوانید (4)

تحریم نماز در حال مستی: یعنی افراد مست نمی توانند مشغول ادای فریضه نماز شوند و نماز آنها در این حال باطل است فلسفه آن هم روشن است زیرا گفتگوی بنده و راز و نیاز او با خدا است و باید در نهایت هوشیاری انجام گیرد و افراد مست از این مرحله دور و بیگانه اند، ممکن است در اینجا کسانی سؤال کنند که آیا مفهوم آیه فوق این نیست که نوشیدن

ص: 4

1- تفسیر نمونه جلد 11 صفحه 290

2- متن عربی آیه: و من ثمرات النخیل و الاعناب تتخذون منه سکرراً و رزقاً: و هم از میوه های درخت خرما و انگور که از نوشابه های شیرین و رزق حلال نیکو به دست آرند (آیه 67 سوره نحل)

3- تفسیر نمونه جلد 11 صفحات 291-290

4- یا ایها الذین ءامنوا لاتقربوا الصلوة و انتم سکری: (ای اهل ایمان هرگز در حال مستی به نماز نیائید تا بدانید چه می گوئید و چه می کنید).

1- مشروبات الکلی فقط در صورتی ممنوع است که مستی تا حال نماز باقی بماند و دلیل ضمنی بر جواز آن در سایر حالات می باشد.

جواب این سؤال در قسمت های بعدی (در تفسیر آیه 90 و 91 سوره مائده) آمده.

اما به طور خلاصه باید گفت که اصولاً برای ریشه کن ساختن يك مفسده اجتماعي و اخلاقي که محیط به طور عمیق به آن آلوده شده است راهی بهتر از این روش نیست که افراد را تدریجاً آماده کنند و سپس حکم نهایی اعلام گردد . ضمناً باید توجه داشت که آیه فوق به هیچ وجه دلالت بر اجازه نوشیدن خمر ندارد بلکه تنها درباره مستی در حال نماز سخن گفته و در مورد غیر نماز سکوت اختیار کرده تا مرحله نهایی حکم فرا برسد.

البته با توجه به اینکه اوقات پنجگانه نماز مخصوصاً در آن زمان که معمولاً در پنج وقت انجام می شد فاصله چندانی با هم ندارند، خواندن نماز در حال هوشیاری لازمه اش این است که در فاصله اوقات نوشیدن مایعات مست کننده به طور کلی صرفنظر شود. زیرا غالباً مستی آن تا موقع نماز ادامه می یابد و حالت هوشیاری پیدا نمی شود، بنابراین حکم آیه فوق شبیه يك تحریم همیشگی و مستمر است (1)

لازم به ذکر است بعد از آیه 43 سوره نساء آیه 219 سوره بقره نه به صورت کنایه بلکه به صورت واضح مسئله شراب و قمار را مطرح می نماید (2)

ص: 5

1- تفسیر نمونه جلد 3 صفحات 395 - 396

2- یسئلونک عن الخمر و المیسر قل فیهما اثم کبیر و منافع للناس و اثمهما اکبر من نفعهما: (ای پیغمبر از تو از حکم شراب و قمار می پرسند بگو: در این دو کار ، گناه بزرگی است و سودهایی ، ولی زیان و گناه آن دو بیش از منفعت آن است)

گروهی از اصحاب خدمت پیغمبر آمدند، عرض کردند حکم شراب و قمار که عقل را زایل و مال را تباه می کند بیان فرمائید در این هنگام آیه فوق نازل شد .

تفسیر:

خمر به معنی پوشش است و هر چیزیکه، چیز دیگر را بپوشاند و مخفی کند «خمار» می گویند ولی اصطلاح شرح به هر مایع مسکر (مست کننده) خمر گفته می شود، خواه از انگور گرفته شده باشد . یا از کشمش و یا خرما و هر نوع مشروبات الکلی ، البته استعمال واژه (خمر) برای مایعات مسکر بعلت تناسبی است که بین معنی لغوی آن (که پوشیدن باشد) با این معنی وجود دارد ، زیرا این مایعات به جهت مستی که ایجاد می کنند روی عقل پرده ای می افکنند و نمی گذارند بد را از خوب و زشت را از زیبا تمیز دهند.

خداوند در این آیه حکم تحریم خمر را آمیخته با نرمش و مدارا بیان فرموده و به پیامبر خویش دستور می دهد در پاسخ آنها بگو: این دو گناهی است بزرگ اگر چه فایده هایی هم برای مردم دارد ، اما نفع آن دو در برابر زیان آن بسیار ناچیز و اندک است و هیچ انسان عاقلی بخاطر آن نفع کم با این همه زیان تن در نمی دهد .

اثم چیست ؟

«اثم» به آن حالتی گفته می شود که در روح و عقل انسان بوجود می آید و او را از رسیدن به نیکیها و کمالات باز می دارد ، با توجه به این نکته معنی آیه چنین می شود که خمر و میسر باعث می شوند که ضررهای بسیار گرانی به جان و جسم انسان وارد شود (1)

ص: 6

اثم با ذنب و امثال آن قریب المعنی است و آن حالتی است در عقل یا در موجودی از موجودات خارجی که موجب عقب افتادگی انسان از رسیدن به خیرات می شود بنابراین اثم گناهی است که عواقب سوئی مربوط به سایر جهات زندگی داشته و موجب محرومیت از سعادت‌های دیگر گردد .

میگساری که زیانهای بهداشتی و آثار سوء آن در معده ، روده ها ، جگر ، شش ، سلسله اعصاب ، شریانها ، قلب و حواس انسان [که بعداً در مضرات آن از نظر پزشکی ذکر خواهد گردید]

مانند قوه باصره و ذائقه مسلم است و اطباء حاذق از قدیم و جدید کتابهایی درباره آن تالیف کرده و آمارهای شگفت انگیزی از مبتلایان به امراضی که از این سم مهلك سرچشمه می گیرد تهیه نموده اند و همچنین مضرات اخلاقی آن مانند بدخلقی، بدزبانی انواع و اقسام جنایات و خونریزیها، افشاء اسرار، هتك حرمت ها، پشت پازدن به همه قوانین و نوامیسی که باید سعادت و مایه خوشبختی زندگی است و بخصوص بی عفتی نسبت به اعراض و اموال و نفوس [که بعداً در مضرات اخلاقی و... خواهد آمد] و روشن است که شخص مست فاقد نیروی خرد و قوه تمیز است و از اینرو مانع و زاجری از هیچ کار زشت و ناهنجاری ندارد و از این جنایاتی که جهانرا پر کرده و زندگی را در کام آدمیان تلخ نموده کمتر جنایتی است که مایه پلید بطور مستقیم و یا غیر مستقیم در آن تاثیر نداشته باشد.

و اما زیانهایی که نسبت به قوه عاقله و نیروی دراکه دارد و تصرفاتی که در افکار و اندیشه های انسان می نماید و مجرای ادراک را چه در حال مستی و چه بعد از آن منحرف می کند برای احدی قابل انکار نیست و این از بزرگترین فسادها و آثار شوم خمر است و همه مفسد دیگر هم از همینجا سرچشمه می گیرد.

آئین اسلامی چنانچه نیز اشاره شده پایه احکام خود را بر نگهداری و تقویت عقل سلیم قرار داده و از هر چیزی که عمل آنرا باطل سازد مانند می، قمار، تقلب ، دروغ و غیره اکیداً منع نموده است و از چیزهایی که بیش از هر چیز با حکومت عقل سلیم و فرمانروایی مطلق آن مخالف است در بین افعال میگساری و بین اقوال دروغگویی می باشد(1).

حکم قطعی درباره شراب:

بعد از آیاتی که در خصوص شراب به اختصار بیان شد، آیه آخری که بطور وضوح نهی از این عمل زشت را بطور قطعی اعلام نمود آیه 90 و 91 سوره مائده بود.

شان نزول:

در تفسیر درالمنثور از سعدبن وقاص چنین نقل شده که می گوید: مردی از انصار غذایی تهیه کرده بود ما را دعوت کرد، جمعی در مجلس میهمانی او شرکت کردند، و علاوه بر صرف غذا «شراب» نوشیدند (و این قبل از تحریم شراب در اسلام بود) هنگامی که مغز آنها از شراب گرم شد. شروع به ذکر افتخارات خود کردند، کم کم کار بالا گرفت و به اینجا رسید که یکی از آنها استخوان شتری را برداشت بر بینی من کوبید و آن را شکافت، پس خدمت پیامبر (ص) رسیدم و این جریان را عرض کردم در این موقع آیه فوق نازل شد. [\(1\)](#)

ابتدا طرح يك سؤال: چرا اسلام در نهی مشروبات الکلی از روش تدریجی استفاده نموده است؟

شرابخواری و میگساری در زمان جاهلیت و قبل از ظهور اسلام فوق العاده رواج داشت و به صورت يك بلاي عمومی درآمده بود، تا آنجا که بعضی مورخان می گویند عشق عرب جاهلی در سه چیز خلاصه می شد.

شعر و شراب و جنگ و نیز از روایات استفاده می شود که حتی بعد از تحریم شراب مساله ممنوعیت آن را برای بعضی از مسلمانان فوق العاده سنگین و مشکل بود تا آنجا که می گفتند: هیچ حکمی بر ما سنگین تر از تحریم شراب نبود.

ص: 8

روشن است که اگر اسلام می خواست بدون رعایت اصول روانی و اجتماعی با این بلاي بزرگ عمومي به مبارزه برخیزد ممکن نبود و لذا روش تحریم تدریجی و آماده ساختن افکار و اذهان برای ریشه کن کردن میگساری که به صورت يك عادت ثانوي در رگ و پوست آنها نفوذ کرده بود استفاده کرد. (1)

برای بهتر جا افتادن بحث که چه اندازه در عرب آن زمان شرابخواری مرسوم بود به نقل يك رویداد می پردازم.

ابن هشام در سیره خود از خالد بن قره و دیگران از مشایخ بکر بن وائل از اهل علم نقل کرده: که اعشی ابن قیس از قبیله خود به مقصد مکه و زیارت رسول (ص) و تشریف به اسلام بیرون آمد، در نزدیکی شهر مکه به بعضی از مشرکین قریش برخورد، مردمکی پرسید کجا؟ گفت: مکه، پرسید به چه کار به مکه می روی؟ گفت می روم تا رسول (ص) را دیدار نموده و اسلام آورم مکی گفت: زنهار ای ابابصیر مبادا چنین کاری کنی که او زنا را تحریم می کند. اعشی گفت، ولله قسم من بازنا سر و کاری نداشته از تحریم آن باکی ندارم، گفت: نه تنها زنا را تحریم می کند بلکه شراب را هم تحریم می کند، در اینجا اعشی در تصمیم خود قدری سست شده گفت: داستان تحریم شراب کار مسلمان شدن را به تعویق می اندازد، زیرا هنوز در دل من محبت و علاقه به شراب بقایائی است که نمی توانم آنرا نادیده بگیرم، ناچار بر می گردم و سال دیگر می آیم. اعشی برگشت به مقصد اینکه سال دیگر مسلمان شود لکن اجل مهلتش نداد. (2)

ص: 9

1- تفسیر نمونه جلد 5 صفحه 70

2- تفسیر المیزان جلد 6 صفحه 198

از نقل این رویداد میتوان درس گرفت که انجام اعمال خیر را به تأخیر نبایستی انداخت چرا که اولاً ممکن است مرگ سلب توفیق را سبب گردد و یا شیطان انجام آن عمل را از یاد انسان برد زیرا که در روایات تأکید گردیده که در انجام اعمال خیر عجله کنید (فاستبقوا الخیرات) حال به بحث اصلی بر می گردیم (مولف)

یا ایها الذین آمنوا انما الخمر و المیسر و الانصاب و الازلام رجس من عمل الشیطان فاجتنبوه لعلکم تفلحون (90) انما یرید الشیطان أن یوقیع بینکم العداوة و البغضاء فی الخمر و المیسر و یرصدکم عن ذکر الله و عن الصلوة فهل اتم منتهون (91)(1)

جالب توجه اینکه در این آیه با تعبیرات گوناگون ممنوعیت این کار مورد تأکید قرار گرفته است.

1- آیه با خطاب «یا ایها الذین آمنوا» اشاره به اینکه مخالفت با این عمل با روح ایمان سازگار نیست.

2- بعد از آن کلمه (انما) که برای حصر و تأکید است بکار رفته است.

3- شراب و قمار هم ردیف «انصاب» (بتهایی که شکل مخصوصی نداشتند و تنها قطع سنگی بودند) ذکر شده است و نشان می دهد خطر شراب و قمار به قدری زیاد است که در ردیف بت پرستی قرار گرفته، به همین دلیل در روایتی از پیامبر (ص) می خوانیم شرابخوار همانند بت پرست است .

4- شراب و قمار و همچنین بت پرستی و ازلام (یکنوع بخت آزمایی) همگی به عنوان رجس و پلیدی شمرده شده اند.

ص: 10

1- ای اهل ایمان! شراب و قمار و بت پرستی و تیرهای گرویندی (که رسمی بود در جاهلیت) همه اینها پلید و از عمل شیطان است، از آن البته دوری کنید تا رستگار شوید. شیطان قصد آن دارد که بوسیله شراب و قمار، میان شما عداوت و کینه برانگیزد و شما را از ذکر خدا و نماز باز دارد، پس شما آیا از آن دست بر می دارید (تا به فتنه و فریب شیطان مبتلا به انواع بلاها نشوید)

1- تمام این اعمال جزء اعمال شیطانی قلمداد شده است.

2- سرانجام فرمان قاطع برای اجتناب از آنها را صادر کرده و می فرماید (فاجتنبه)

ضمناً باید توجه داشت که اجتناب مفهومی رساتر از نهی دارد، زیرا معنی اجتناب فاصله گرفتن و دوری کردن است و نزدیک نشدن است که به مراتب از جمله ننوشتید رساتر می باشد.

3- در پایان این آیه می گوید: این دستورها به خاطر آن است که شما رستگار شوید. یعنی بدون آن رستگاری ممکن نیست.

4- در آیه بعد به پاره ای از زیانهای آشکار شراب و قمار پرداخته نخست می گوید. شیطان می خواهد از طریق شراب و قمار در میان شما تخم عداوت و دشمنی بپاشد و از نماز و ذکر خدا باز دارد.

5- در پایان این آیه به عنوان استفهام تقریری می گوید: آیا شما خودداری خواهید کرد؟

یعنی پس از اینهمه تأکید باز جای بهانه جویی یا شك و تردید در مورد ترك این دو گناه بزرگ باقی مانده است؟(1)

حال که مروری کلی بر روی دو آیه و مفاهیم آن شد کمی ریزتر و موشکافانه تر مسئله را بررسی می کنیم.

خمر عبارتند از: هر مایعی که در اثر تخمیر (ور آمدن) خاصیت مسکر و مستی بخود گرفته باشد و خوردنش عقل را تیره و بیهوده کند.(2)

رجس من عمل شیطان: رجس به کسر را بنا بر آنچه راغب در مفردات خود گفته مانند نجس هر چیز پلیدی را گویند(3)

ص: 11

1- - تفسیر نمونه جلد 5 صفحات 71-73

2- - تفسیرالمیزان جلد 6 صفحه 185

3- - تفسیرالمیزان جلد 6 صفحه 188

حال که رجس را معنی نمودیم یک بحثی را تحت عنوان شناسایی شخصیت شیطان بررسی می‌کنیم.

شناخت و معرفی شخصیت شیطان از دیدگاه قرآن:

در آیه 91 سوره مائده می‌خوانیم انما یرید الشیطان ان یوقع بینکم العداوة و... یعنی شیطان می‌خواهد بوسیله همین پلیدی‌ها [مثل شراب] بین شما دشمنی و کدورت بوجود آورده و مانع شما از ذکر خدا و نماز شود.

و نیز در آیات زیادی شیطان را برای انسان دشمن معرفی نموده که هیچگاه خیر آدمی را نمی‌خواهد و فرموده:

ان الشیطان للانسان عدومبین (سوره یوسف آیه 5) یعنی شیطان برای انسان دشمنی آشکار و نیز فرموده:

کتب علیه انه من تولاه فانه یضله (سوره حج آیه 4) در لوح محفوظ درباره شیطان چنین نوشته شده که هر کس او را دوست بدارد مسلماً او گمراهش می‌کند و نیز فرموده:

ان یدعون الا شیطاناً مریداً لعنة الله (سوره نساء آیه 118) نمی‌خواهند مگر شیطانی را که در کفر و عصیان شدید است، خداوند لعنتش کرده، لعنت خود را بر او ثابت و او را از هر خیری طرد کرده است و از طرفی هم در آیات زیادی بیان فرموده که عملیات شیطان نظیر عملیات ما نیست، بلکه تمامش با انسان و عملیات انسان از راه لشوئیل و وسوسه است. یعنی در قلب او القاتی میکند و در نتیجه او را گمراه می‌سازد از آن جمله در آیه زیر از قول خود شیطان می‌فرماید:

ص: 12

قال رب بماأغويتني لا زين لهم في الارض ولاغوينهم اجمعين الا عبادك منهم المخلصين(سوره حجر آيه 40-39)

قال هذا صراط علي مستقيم - ان عبادي ليس لكم عليهم سلطان الا من اتبعك من الغاوين (سوره حجر آيه 42)(1)

بندگان خدا را با غوا و گمراه ساختن تهدید کرده و خدایتعالی هم در جوابش نفوذ و قدرت وی را از بندگان خالص خود نفی کرده و فرموده: نفوذ تو تنها در گمراهها نیست که تو را پیروی کنند و نیز پاره ای از کلمات او را که روز قیامت در خطاب به مردم می زند از او نقل کرده می فرماید:

ماکان لی علیکم من سلطان الا ان دعوتکم فاستجبتم لی (سوره ابراهیم آیه 22)

(شیطان گفت: من شما را مجبور به گناه نکردم و جز این تقصیری ندارم که شما را به گناه دعوت کردم و شما به میل خود دعوت را پذیرفتید) و درباره چگونگی دعوتش می فرماید: یا بنی آدم لا یفینکم الشیطان تا آنجا که می فرماید: انه یراکم هو و قبیله من حیث لاترونهم (2)

یعنی هان ای بنی آدم زنهار که شیطان فریبتان ندهد چه او و نفرات او شما را می بیند از جایی که شما آنان را نمی بینید بیان فرموده است که دعوت او نظیر دعوت یک انسانی از دیگری بگفتن او و شنیدن آن دیگری نیست بلکه بطوریست که داعی (شیطان)

مدعو (انسان) را می بیند و لکن مدعو، داعی را نمی بیند و آیه شریفه و من شر الوسواس الخناس، الذی یوسوس فی صدور الناس من الجنه والناس (سوره ناس آیه 5)

ص: 13

1- ترجمه:گفت: پروردگار چون مرا از رحمت خود مأیوس و بی بهره کردی هر آینه در زمین گناه و باطل را در نظر بندگان جلوه داده ، همه آنها را گمراه می کنم، مگر بندگان از آنان که تو را به خلوص عبادت می کنند ، خداوند متعال فرمود: این امری است که امضاء و اجرای آن از من است، بندگان من چنانند که برای تو سلطنتی بر آنان نیست مگر کسانی از گمراهان که به میل و اختیار خود پیروی تو کنند.

2- - گرد آورنده - آیه 27 سوره اعراف

(پناه می برم به پروردگار مردم از شر شیطانی که دارای وسوسه ها است و به محضی که بندگان خدا از شرش به خدای خود پناه می برند می گریزد. همان شیطانی که در دل های مردم وسوسه می کند پناه می بردم از شر شیطان های انسی و جنی)

در حقیقت تفصیل آن اجمالی است که ما از آن آیات استفاده کردیم چه صریحا می فرماید: عملیات شیطان بتصرف والقاء در دلها است از این راه است که انسان را به ضلالت دعوت می کند، پس از آنچه گفته شد این معنا بخوبی روشن گردید که: رجس و شیطانی بودن شراب و سایر مذکورات در آیه از این جهت است که اینها کار آدمی را به ارتکاب عملیات زشتی که مخصوص به شیطانست می کشانند و شیطانهم جز این کاری ندارد که وسوسه های خود را در دلها راه داده و دلها را گمراه کند. و از همین جهت در آیه مورد بحث آن عملیات را رجس نامیده چه در آیات دیگری هم گمراهی را رجس خوانده از آن جمله فرموده است.

و من یرد ان یضله یجعل صدره ضیفا حرجا کانما یصعد فی السماء کذلک یجعل الله الرجس علی الذین لایؤمنون و هذا صراط ربک مستقیما (سوره انعام آیه 126)

(و کسی را که خدا بخواهد گمراهش کند سینه اش را تنگ نموده و او را نسبت به ایمان و عمل صالح بی میل می سازد، تو گویی تکلیف وی به ایمان و عمل صالح تکلیف به پرواز به آسمان است.

آری خداوند اینطور عذاب گمراهی را کیفر کفر کسانی قرار می دهد که ایمان نیاورند و این است راه پروردگار تو در حالی که مستقیم است) و آنگاه در آیه بعدی این معنا را که رجس بودن اینها ناشی از این است که عمل شیطانست بیان نموده و می فرماید:

انما يريد الشيطان ان يوقع بينكم العداوه والبغضاء في الخمر و الميسر و يصدكم عن ذكر الله و عن الصلاه (1)

يعني شيطان از دعوت به اینگونه عملیات جز شر شما را نمی خواهد، و لذا گفتیم رجس است.

از عملیات شیطانی خواهید گفت مخلص این بیان این شد که معنی رجس بودن شراب و امثال آن اینست که ساختن و یا مثلاً خوردن آن کار آدمی را به وسوسه های شیطانی و گمراهی می کشاند و بس و حال آنکه از روایات زیادی استفاده می شود که شيطان خودش بصورت آدمی مجسم شده و طرز تهیه شراب را به انسانها یاد داده است. در جواب می گویم، آری درست است اینکه چنین اخباری داریم و اینکه گرچه اخبار در باب تجسم شيطان در ساختن شراب به حد تواتر نمی رسند و لکن در ابواب مختلفه مانند تجسم او برای انبیاء و اولیاء و بعضی از افراد انسانی و مانند تجسم ملائکه و یا تجسم دنیا و یا اعمال انسانی و امثال آن بسیار به چشم می خورند و نیز درست است که قرآن هم بعضی از این اخبار را تأیید می کند (2)

در پایان این بحث بار دیگر به بحث رجس که در آیه 91 سوره مائده آمده است برمی گردیم.

رجس من عمل شيطان و معنایش این است که اینکه گفته شد این امور از عمل شيطانند یا هم رجس و هم از عمل شيطانند، برای این است که شيطان هیچ عرضی از این عملیات خود یعنی خمر و میسر ندارد مگر ایجاد عداوت و بغضا بین شما و اینکه به این وسیله شما را به تجاوز از حدود خدا و دشمنی با یکدیگر وادار کند و در نتیجه بوسیله همین شراب و قمار و ... از ذکر خدا و نماز باز بدارد و اینکه عداوت و بغضا را تنها از آثار شراب و قمار دانسته از این جهت است که این اثر در آندو ظاهر است چه معلوم است که نوشیدن شراب باعث تحريك سلسله اعصاب

ص: 15

1- - سوره مائده آیه 91

2- - تفسیرالمیزان جلد 6 صفحات 191 - 188

شده و عقل را تخدیر و عواطف عصبی را به هیجان در می آورد و این هیجان اعصاب اگر در راه خشم و غضب به کار رود معلوم است که چه ثمرات تلخی به بار می آورد، بزرگترین جنایت را حتی جنایاتی را که درندگان هم از ارتکاب آن شرم دارند برای شخص مست تجویز می کند و اگر در مسیر شهوت و بهیمیت قرار گیرد معلوم است که سر به رسوائی درآورده و هر فسق و فجوری را چه درباره مال و عرض خود و چه درباره دیگران در نظرش زینت داده او را به هتک جمیع مقدسات دینی و اجتماعی و میدارد، دزدی، خیانت و دریدن پرده محارم خود و فاش کردن اسرار و ورود به خطرناکترین ورطه های هلاکت و امثال آن را در نظرش ناچیز جلوه می دهد، چنانکه احصائیه ممالک مترقی که نوشیدن مشروبات الکلی در بینشان رواج دارد [در بحث شراب از دیدگان ادیان خواهد آمد] نشان داده که درشتترین ارقام جنایات و حوادث ناگوار و فسق و فجورهای شرم آور و ننگین در اثر نوشیدن این آب آتشین است (1) [که انشاءالله در بحث جداگانه با آمار و ارقام آورده خواهد شد]

ترك شرابخواري بخاطر خدا پاداش دارد:

پیامبر اکرم (ص) ای علی کسی که خمر و شراب را به خاطر خدا ترك گوید خداوند او را از شراب زلال در بسته مهر شده بهشتی سیراب می کند.

ترك شرابخواري براي غير خدا(براي حفظ جان و...):

در حدیث دیگری از حضرت پیامبر (ص) می فرماید: که حتی اگر شراب دنیا را برای غیر خدا نیز ترك گوید خداوند او را از این شراب طهور می نوشاند علی (ع) می گوید: عرض کردم برای

ص: 16

غیر خدا؟ فرمود: آری کسی که برای حفظ جان خود نیز از شراب دنیا چشم بپوشد خدا او را از رحیق مختوم سیراب می کند(1)

لازم است به این نکته توجه کرد که پرهیزکاران که در دنیا دل از لذات حرام از قبیل نوشیدن شراب امتناع کرده اند وعده هایی از شرابهایی بهشتی به آنان داده شده است.

یسقون من رحیق مختوم (آیه 25 سوره مطففین) کلمه رحیق به معنای شراب صافی و خالص از غش است به همین مناسبت آنرا بوصف مختوم توصیف کرده چون همواره چیزی را مهر و موم می کنند که نفیس و خالص از غش و خلط باشد. تا چیزی در آن نریزند و دچار ناخالصی نشوند. ختامه مسک (آیه 26 سوره مطففین)

بعضی گفته اند کلمه (ختم) به معنای وسیله مهر زدن است می فرماید وسیله مهر زدن بر آن رحیق بجای گل و لاک و امثال آن که در دنیا بوسیله آنها، آنها را مهر و موم می کنند مشک است. بعضی گفته اند منظور از ختم آخرین طعمی است که از شراب در دهان می ماند، می فرماید آخرین طعم آن بوی مشک است(2).

قسمتی از عذابهایی اخروی شرابخواران:

شراب به تصریح قرآن اثم است و کسی که آنرا بنوشد اثم خواهد بود و در این آیات خوراک اثم بیان شده است که از درخت زقوم و مانند آهن گداخته است و در شکمها بسان آب جوش می جوشد و در آیه 36 از سوره الحاقه می فرماید: یعنی در دوزخ جز از چرک نیست و در آیه 16 از سوره ابراهیم می فرماید:

ص: 17

1- تفسیر نمونه جلد 26 صفحه 281

2- تفسیر المیزان جلد 20 صفحه 569

يعني از آبي كه با چرك و خون آلوده است نوشانيده مي شود و اين نوشابه هاي جهنمي براي كساني تهيه شده كه در دنيا نافرمانی خدا کرده از نوشابه هاي حرام نوشيده باشند يا همان نوشابه هاي پليد است كه در دوزخ به اين صورت در مي آيد.

همانادرخت زقوم خوراك گناهكار است كه مانند آهن گداخته بوده و در شكمها همانند جوشيدن آب جوش مي جوشد، بگيريدش و تا ميان دوزخ بالايش برید، سپس روي سرش از عذاب آب جوشان بریزید، بچش كه تویی عزتمند گرامی. (1)

ص: 18

اثرات الکل و معضلات وارده بر بیکره فرد، اجتماع، جامعه، اقتصاد و آمارهای ارائه گردیده در این خصوص:

1- اثر الکل در اخلاق:

در شخص الکل عاطفه خانوادگی و محبت به زن و فرزند ضعیف می شود. بطوریکه مکرر دیده شده که پدرانی فرزندان خود را با دست خود کشته اند.

2- اثرات زیانبار اجتماعی:

طبق آماري که انیستوي پزشکی قانوني شهر نیون تهیه نموده بدین شرح است:

مرتکبین قتل های عمومی = 50%

سرقتهاي مربوط به الکلیست ها = 5/88%

ضرب و جرحها در اثر نوشیدن الکل = 8/77%

جرائم جنسي مربوط به الکلیها - 8/88% (1)

اثرات زیانبار اقتصادی:

از نظر اقتصادی تنها در انگلستان زیانهای ناشی از طریق غیبت کارگران از کار به خاطر الکلیسم به 50 میلیون دلار در سال (حدود 40 میلیارد تومان) برآورده شده است که این مبلغ به تنهایی می تواند هزینه ایجاد هزاران کودکان و دبستان و دبیرستان را تامین کند.

به موجب آماري که درباره زیانهای [اقتصادی] مشروبات الکلی در فرانسه انتشار یافته:

الکل 137 میلیارد فرانک در سال بر بودجه فرانسه غیر از خسارات شخصی به شرح زیر تحمیل می کند:

ص: 20

60 میلیارد فرانک خرج دادگستري و زندانها

40 میلیارد فرانک خرج تعاون عمومي و خيريه

10 میلیارد فرانک خرج بیمارستانها براي الكليها

70 میلیارد فرانک هزینه امنیت اجتماعي(1)

يکي از روانپزشکان معروف مي گويد: متاسفانه حکومتها حساب منافع و عايدات مالياتي شراب را مي کنند ولي حساب بودجه هاي هنگفت ديگري را که صرف ترميم مفاسد شراب مي شود، نکرده اند، اگر دولت ها حسابهاي ازدياد بيماريهاي روحي را در اجتماع و خسارتهاي جامعه منحل و اتلاف وقتهاي گرانبها، و تصادفات رانندگي در اثر مستي و فساد نسلهاي پاک و تبلي و بي قيدي و بي کاري و عقب ماندن فرهنگ و زحمات و گرفتاري هاي پليس و پرورشگاهها جهت سرپرستي اولاد الکليها و بیمارستانها و تشکيلات دادگستري براي جنايات آنها و زندانها براي مجرمين از الکليها و ديگر خسارتهاي ناشي از ميگساري را يکجا بکنند خواهند دانست درآمدي که به عنوان عوارض و ماليات شراب عايد مي گردد در برابر خسارت نامبرده هيچ است بعلاوه نتايج اسف انگيز صرف مشروبات الکلي را تنها با دلار و پول نمي توان سنجيد، زيرا مرگ عزيزان و بهم خوردن خانواده ها و آرزوهاي بر بادرفته و فقدان مغزهاي متفکر انساني، به هيچ وجه قابل مقايسه با پول نمي باشد.

خلاصه ضررهاي الكل آنقدر زياد است که به گفته يکي از دانشمندان اگر دولتها ضمانت کنند درب نيمي از ميخانه ها را ببندند مي توان ضمانت کرد که از نيمي از بیمارستانها و تيمارستانها بي نياز شويم.(2)

ص: 21

1- - تفسير نمونه جلد 5 صفحه 75

2- - تفسير نمونه جلد 2 صفحه 76

در این مورد بسیاری از صاحب نظران، پزشکان و مفسران، مطلب و کتاب نوشته اند که به پاره ای از آنها اشاره می کنیم:

در ابتدا مطالب دکتر دیاب و دکتر قرقوز را که توضیحات مشروحي را در این زمینه داده اند می آوریم.

الکل با سرعت شگفت انگیزی از طریق بافتهاي مخاطي دهان و معده و ریه جذب شده، وارد خون می شود، یعنی به محض رسیدن جام محتوي مشروب به دهان، الکل جذب و سریعاً وارد جریان خون می شود. پس از ورود الکل به معده با توجه به نسبت آب موجود در آن به تمام بافتهاي بدن توزیع می گردد.

اگر زن باردار مشروب الکلي مصرف کند مقداري از الکل مصرف شده، به بدن جنيني که در شکم دارد می رسد و مستقیماً روی مغز وي اثر می گذارد، زیرا تاثیر مستقیم الکل روی مغز است.

دفع الکل: 5 تا 10% الکل مصرف شده، بدون هیچگونه تبدیلی به وسیله کلیه ها و ریه ها دفع می شود. اما بقیه در معرض اکسیده شدن در کبد قرار گرفته و تبدیل به دي اکسید کربن (CO₂) و آب و انرژی می شود. میزان کالري بدست آمده از يك گرم الکل در این عمل به 7 کالري می رسد و همین مسئله موجب بروز بي ميلي شديد به غذا در انسان می گردد که نتیجه آن دچار شدن شخص به کمبود مواد غذايي در بدن است. (1)

ص: 23

مضار و مفاسد طبي الكل:

در ابتدا قبل از بيان اين بحث در خصوص مسموميت الكل كار تحقيقي كه صورت گرفت به اين طريق كه با افزودن تدريجي الكل به آبي كه ماهي هاي كوچك در آن بودند و اطلاع به زهرآگيني اش دانستند كه الكل براي موجودات سمّي است. (1)

مفاسد الكل را مي توان به دو قسمت اصلي تقسيم كرد:

مسموميت الكلي حاد (مستي) و مسموميت الكلي مزمن (اعتياد) يا الكليسم

اول: مسموميت الكلي حاد:

مصرف مقدار زياد الكل، انسان را دچار گيجي و مستي مي كند. چه شخص معتاد به الكل باشد و چه نباشد. عضوي كه بيش از ساير اعضاي بدن از الكل متاثر مي گردد، مغز است. تاثير الكل بر مغز همانند ساير مواد مخدر، تاثيري است تخديري (Depressent). حالت مستي موقعي بروز مي كند كه ميزان الكل موجود در خون به 5/0% برسد. با افزايش ميزان الكل موجود در خون شدت مستي نيز افزايش مي يابد تا اينكه به بيهوشي و سپس مرگ منتهي گردد.

اين عوارض دماغي، شخص مست را در معرض اين اخطار قرار مي دهد:

1- تصادف با اتومبيل و يا سقوط در رودخانه و يا گودال به دليل عدم توانايي در حفظ تعادل به هنگام راه رفتن.

2- تجاوز به حقوق ديگران و به راه انداختن مشاجرات بي دليل به جهت فقدان تعقل و تفكر منطقي

3- اقدام به تجاوزات جنسي به دليل ايجاد ميل شديد به مقاربت جنسي در شخص.

ص: 24

1- التهاب لوزالمعده حاد که بیماری بسیار خطرناکی بوده و ممکن است منجر به مرگ شود.

2- زخم معده حاد که ممکن است منجر به مرگ شود.

3- اغماء (Coma) که ممکن است با کمبود قند خون نیز همراه شود. اگر شخص مست به هنگام اغماء در معرض سرما نیز قرار گیرد ممکن است بمیرد. حتی برخی افراد مست با استنشاق بوی استفراغ خود نیز می میرند.

4- مرگ بر اثر تنگی نفس و متوقف شدن قلب از فعالیت (1)

طرح يك سؤال:

آیا الکل در مقادیر بسیار کم مضر است؟

دکتر ملوین کنزلی در هشتمین کنگره جهانی مبارزه با الکل و الکلیسم (سال 1969) در نیویورک تشکیل شد گفت: حتی مصرف کم الکل می تواند ضایعات مغزی بسیاری را سبب شود. دکتر کنزلی که بر سازمان تحقیقاتی دانشکده پزشکی کارولینای جنوبی (که در آن سال ریاست داشت) در ضمن سخنانش چنین گفت:

بعضی ها چنین گمان کرده اند که اگر فقط در مجالس باصطلاح لبی تر کنند گرفتار اعتیاد نمی شوند یا الکل در آنان ضایعات مغزی بوجود نمی آورد، در حالی که تحقیقات وسیعی که در این زمینه شده نشان می دهد که مشروبات الکلی حتی به میزان بسیار کم سبب اختلال در کار سلولهای مغزی می شود در همان کنگره دانشمندان دیگر و از جمله دکتر رایموند پنیگتون سخنرانی نمودند اثر سوء حتی مقدار کم الکل بر انسان اشاره نمودند. (2)

ص: 25

1- پژوهشی در اعجاز علمی قرآن - جلد دوم صفحات 340 - 339

2- کتاب اولین دانشگاه آخرین پیامبر - جلد 7 صفحه 173

آقای هانری کوربن چندین مسافرت به ایران کرده و با علامه مرحوم طباطبایی نویسنده محترم تفسیرالمیزان بحثها نموده و شنیده شد نوبتی با مرحوم آیت الله بروجردی ملاقات و در ضمن بحث سئوالش باینجا رسید: با آنکه مقدار ناچیز الکل مست کننده نیست چرا اسلام آنرا حرام ساخته است، ایشان بدین مضمون جواب دادند: یکی چند قطره برایش اندک است و دیگری يك شیشه! و این جواب عالمانه کافی است که گفته شد چون استعدادهای مختلف و عامل زیادت طلبی که در الکل است نیرومند و بدون گذشت می باشد تعیین مقدار حداقل برای چیزی که نه غذا است نه در موارد سلامتی دواکار است کاملاً غیرعلمی به شمار می رود(1)

شاید برخی در مقام اعتراض بگویند که مقدار کمی الکل موجب سکر نمی شود. در پاسخ می گوئیم خیر حالتی وجود دارد که به نام سکر مرضی معروف است و در نتیجه نوشیدن مشروبات الکلی (چه کم و چه زیاد) برای افرادی که دارای شخصیتی متزلزل هستند حاصل می شود و به صورت جنون عقلی حاد ظاهر می شود. این حالت از چند ساعت تا 24 ساعت به طول می انجامد و بعضی مواقع بیشتر از این مدت هم طول می کشد.

این جنون به اشکال گوناگون نمود پیدا می کند که آن را به سه قسمت تقسیم کرده اند:

انواع سکر مرضی:

1- سکر مرضی توام با هیجانات حرکتی و آن حالتی از عصبانیت و هیجان شدید است که در آن فرد مست شروع به خراب کاری در اطراف خود می کند و ناخودآگاه داد و فریاد راه می اندازد و سپس بیهوش می گردد.

ص: 26

1- سكر مرضي توام با جنون و بدبيني، اين حالت گاهي انسان را به خيانت و جنايت و خودكشي سوق مي دهد. نمونه اينگونه افراد در جوامع امروزي بسيارند.

به عنوان مثال موردي را نقل مي كنيم كه در زمستان سال 1976 در يكي از روستاهاي حومه شهر حلب اتفاق افتاد. در اين حادثه مرد ي نيمه شب در حال مستي وارد منزل خود مي شود و ناگهان به ذهنش خطور مي كند كه زنش به وي خيانت کرده است اين فكر تا بدانجا در او تقويت مي شود كه زن و چهار فرزند بيگناه خود را در خواب سر مي برد.

2- سكر مرضي توام با خلسه، در اين حالت فرد مست در عالمي رويابي زندگي مي كند كه در حالت عادي آرزوي آن را داشته و خواب آن را مي ديده. اين حالت نيز با بيهوش شدن فرد خاتمه مي يابد.

دوم: مسموميت الكلي مزمن (Alcoholism)

مصرف كنندگان مشروبات الكلي را مي توان به سه گروه تقسيم كرد:

1- گروه ي كه در هر بار مقدار زيادي نوشابه هاي الكلي مي نوشند و اين گروه ممكن است در يك سال تا چهار بار دچار مسموميت شوند.

2- گروه ي كه به مصرف زياد نوشابه هاي الكلي عادت کرده اند. اين گروه بيش از 12 بار در سال دچار مسموميت مي شوند، و حتي گاهي فقط با يكبار مصرف به مدت يك هفته تحت تاثير عوارض آن خواهند بود.

3- گروه ي كه كاملا الكلي شده و سرنوشت خود را به الكل سپرده اند. اين گروه حتي قادر نيستند يك روز را بدون نوشيدن مشروبات الكلي سرکنند.

اعتیاد مزمن به الکل سبب وارد آمدن زیانهای بسیاری به تمام دستگاههای بدن می گردد. که می توان این زیانها را با توجه به دستگاههای متضرر به شرح زیر تقسیم کرد.

الف - الکلیسم و بیماریهای عصبی:

اعتیاد به الکل موجب ابتلاء به بیماریهای عصبی زیر می گردد:

1- ایجاد اختلال در کار تعدادی از اعصاب: در این حالت فرد الکلی دچار ضعف عضلات و لرزش اندامها و درد در ناحیه دستها و پاها می گردد.

2- ایجاد اختلال در کار يك عصب: در این حالت اختلالاتی در مسیر فعالیت آن عصب توأم با فلج موقت حاصل می شود.

و با توجه به نوع عصب، این اختلال ممکن است به صورت فلج عصب صورت و یا عصب چشم و یا فلج ناشی از نحوه خوابیدن بروز نماید. که حالت اخیر بیشتر در کشورهای به اصطلاح پیشرفته به چشم می خورد که در آن شخص در حال مستی (معمولاً شنبه شبها که فردایش تعطیل است) به صورتی می خوابد که اعصاب آرنج و سراسر استخوانهای مچ دست و انگشتانش تحت فشار قرار می گیرند و بدین ترتیب عضلات محرك دست فلج می گردد.

3- التهاب عصب بینایی: اکثر کسانی که به مشروبات الکلی اعتیاد دارند، از این بیماری که توأم با کاهش قدرت دید است رنج می برند. این حالت در برخی موارد نادر نیز منجر به کوری می شود.

4- داء الحصاف الکلی: یاگری خشک الکی (جرب) این بیماری به فراوانی نزد الکلیستها مشاهده می شود.

5- مجموعه بیماریهای دیگری نیز وجود دارد که بیشتر در میان افراد الکلی یافت می شود. از جمله این بیماریها می توان ورم غشاء خارجی مغز، سفلیس نخاعی، از بین رفتن سلولهای مغزی و معلولیت عضلانی را نام برد.

ب - الکل و بیماریهای گوارشی:

از همان ابتدای ورود الکل به دستگاه گوارش، تخریب و فاسد را با خود به ارمغان می آورد از جمله:

1- خراش غشاهای مخاطی دهان و حلق و آسیب رسیدن به پرزهای چشایی و ترک زبان.

2- ظاهر شدن پلاکهای سفید رنگ بر روی زبان (leukoplakia) که غالباً به سرطان زبان مبدل می گردد.

3- التهاب مری

4- استفراغ های شدید خونی به دلیل پاره شدن برخی از رگهای ناحیه اتصال مری به معده.

5- سرطان مری . آمار نشان می دهد که 90% بیماران مبتلا به سرطان مری را معتادان به الکل تشکیل می دهند.

6- التهاب حاد معده . همه معتادان به الکل بلا استثناء به التهاب حاد معده مبتلا هستند.

7- التهاب مزمن و پنهان معده. اکثر الکلیست ها گرفتار این بیماری می شوند. در پیدایش این بیماری، نقص پروتئین بدن نیز نقش مهمی ایفا می کند، در نتیجه این بیماری شخص به کم خونی ناشی از عدم جذب ویتامین B12 توسط بدن مبتلا می گردد که این حالت خود، بیمار را برای ابتلا به سرطان معده آماده می سازد.

ص: 29

1- سرطان معده . 90% مبتلایان به سرطان معده از معتادان به مشروبات الکلی هستند که مصرف دخانیات نیز به این امر کمک می کند.

2- زخم معده . یکی از پزشکان به نام دکتر گوردن می گوید: 10 تا 15% از علل ابتلا به زخم معده نوشیدن مشروبات الکلی است. و از طرفی الکل مانع ظاهر شدن علائم ابتلاء به این بیماری است ، به همین دلیل خود بیمار ممکن است بدون متوجه شدن ، مدت ها دچار خونریزی معده شود.

3- ایجاد اختلال در جذب مواد غذایی در روده ها به دلیل بیمار بودن کبد، معده، امعاء و لوزالمعده.

4- الکل و لوزالمعده. زینهایی که الکل به لوزالمعده می رساند عبارتند از:

الف - التهاب حاد غده لوزالمعده، که در آن غده دچار هضم ذاتی (خودخوری) (1) شده و سپس پاره می شود. بطوریکه گفته شد این بیماری خطرناکی است که بیشتر حالات دل دردها را نزد الکلیستها تشکیل می دهد و علت 70% این حالات الکل است.

ب - التهاب مزمن لوزالمعده که نقش بسزایی در سوءتغذیه ، گوارش و جذب مواد غذایی دارد.

5- الکل و کبد: امروزه بیماریهای کبدی ناشی از مصرف مشروبات الکلی یکی از مشکلات خطرناک بهداشتی جهان به شمار می رود. کافی است بدانیم که نوشیدن خمر مهمترین عامل پیدایش حالات تشمع کبد (سیروز) (2) در کشورهای غربی است. رابطه مصرف مشروبات الکلی با بیماری زایی، بحثی است گسترده و مفصل نه در حد این رساله . لذا فقط به بیان مختصر سه رابطه بسنده می کنیم:

ص: 30

1- اتولیز - گردآورنده

2- سیروز: عارضه ای است که باعث نرم شدن کبد می شود و بعضا بر سطح آن علایمی مانند میخ کوبی دیده می شود (فرهنگ پزشکی دورلند) - گرد آورنده

1- تاثیر بر کار تبادلات کبد که منجر به کاهش اندوخته قندی و افزایش و تراکم مواد چربی در کبد خواهد بود.

2- تاثیر مباشر و مسموم کننده روی کبد .

3- نقص غذایی بدن افراد الکلی به دلیل بی اشتهایی آنها که منجر به کاهش پروتئین ، مواد قندی و چربی در بدن می شود. اما مهمترین بیماریهای کبدی ناشی از نوشیدن مشروبات الکلی: تراوش چربی در کبد، تراوش چربی در کبد توام با زرد شدن بدن (یرقان)، التهاب حاد کبدی، تشمع کبد (سیروز).

معمولاً این بیماریها کاملاً به هم مرتبط هستند و همگی در نهایت به تشمع کبد منجر می شوند ، این بیماری به هیچ عنوان درمان پذیر نیست زیرا کبد مرکز سوخت و ساز و تبادلات غذایی بدن است (The central of the metabolism) از مهمترین نتایج تشمع کبد می توان به آب آوردن شکم و ظهور زگیل هایی در مری و سرطان کبد اشاره کرد در فرانسه سالانه 22500 نفر و در آلمان 16000 نفر بر اثر تشمع کبد در نتیجه مصرف مشروبات الکلی می میرند .

ج- الکل و بیماریهای قلبی :

الکل رابطه نزدیکی با بسیاری از بیماریهای قلبی دارد از جمله :

1- ضعف ماهیچه های قلب ، بویژه پس از نوشیدن آبجو به دلیل وجود کبالت در آن .

2- نارساییهای قلبی مادرزادی کودکان در صورتی که مادر در ماههای نخست بارداری مشروبات الکلی نوشیده باشد .

لازم به گفتن است که عده ای الکل را به عنوان مسکن برای سوزش قلب بکار می برند ، غافل از اینکه نتیجه عکس حاصل می شود. زیرا الکل با توجه به کالری های حرارتی آن ، باعث چاقی

شده و چربی خون را در دراز مدت بالا می برد و همین مساله باعث تشدید در قلب می گردد و فقط به صورت موقتی و به عنوان مسکن عمل می کند .

(د) الکل و نارسایی های خونی :

با توجه به اینکه الکل باعث کم اشتهايي و در نتیجه سوء تغذيه می گردد ، عوارض زیر را در رابطه با خون در پی خواهد داشت :

1- کاهش آهن خون (1)

2- کاهش اسید کولیک در خون (2)

3- کاهش ویتامین B12

در خون

(کاهش ویتامین B12)

نه تنها موجب کم خونی می گردد ، اختلالات عصبي همراه با کمبود ویتامین B12 نیز ممکن است رخ دهد .

کمبود ویتامین B12 منجر به اختلال در واکنش متیونین سنتتاز می گردد کم خونی ناشی از اختلال در سنتز DNA مانع تقسیم سلولي و تشکیل هسته گلبولهای قرمز جدید و باعث تجمع مگالوبلاستها در مغز استخوان می شود (3)

و همچنین کمبود ویتامین B12

در روند ایجاد متیونین اختلال ایجاد می کند متیونین به صورت آدنوزیل متیونین (شکل فعال متیونین) در پلی آمین ها نقش دارد (4)

همچنین متیونین یکی از پیش سازهای سوکسینیل COA نیز هست (5)

ص: 32

1- با توجه به اینکه آهن در هسته مرکزی هموگلوبین قرار دارد و هموگلوبین در اکسیژن رسانی به بافتهاي مختلف بدن نقش اساسي دارد ، لذا کاهش آهن باعث لطمه رسیدن به بافتهاي مختلف می شود - گردآورنده

2- اسید کولیک ، اسید صفراوي است که بیشترین میزان آن در صفر است با توجه به اینکه کلسترول نهایتاً بصورت اسیدهاي صفراوي (منجمله اسید کولیک) دفع می شود . کاهش اسید کولیک اثر مهاري بر روي تجزیه کلسترول به اسیدهاي صفراوي دارد (لذا سبب می شود) میزان تبدیل کلسترول به اسیدهاي صفراوي افزایش یافته و نهایتاً سبب کاهش یافتن کلسترول پلاسما شود . و با توجه به اینکه کلسترول يك اسید آمفي پاتيك بوده و به دلیل اینکه يك جزء ساختماني ضروري برای غشاء (سلول) و ... در بدن سنتز می شود کاهش آن می تواند همانند افزایش آن (مشکل ساز برای بدن) باشد . - بیوشیمی هارپر جلد اول بخش 28 - گرد آورنده

3- مگالوبلاست : نامی که به اشکال اولیه سري گویچه های سرخ داده شده است - فرهنگ پزشکی دورلند صفحه 605- گرد آورنده

4- پلی آمین ها (آمین های چندتایی) برای رشد سلولها و بافت ها حائز اهمیت هستند (بیوشیمی هارپر جلد اول بخش 32 و 33) -
گردآورنده

5- سوکسینیل COA یکی از اجزای سیکل کربس است و سیکل کربس مسیر مشترک نهایی برای اکسیداسیون کربوهیدراتها، لیپیدها و پروتئین ها و یا بطور کلی سوزاندن مواد مذکور و تولید انرژی از آنها برای انجام اعمال حیاتی بدن می باشد (بیوشیمی هارپر جلد اول بخش 18)-گرد آورنده

1- کاهش گلبولهای قرمز خون و در نتیجه زرد شدن پوست بدن

2- بیماری هموسیدرین (1) (Hemosiderin)

و-الکل و بیماریهای عفونی :

اعتیاد به الکل بدن را ضعیف و ناتوان و مقاومت آنرا بسیار کم می کند لذا آمادگی ابتلاء به بیماری های عفونی به ویژه بیماریهای عفونی مسری در این افراد خیلی زیاد است که از جمله این بیماری ها می توان سل ، سفلیس ، التهاب ریه، مالاریا، تب تیفوئید ، بیماریهای های پوست و التهاب غدد عرقی زیر بغل را نام برد .

ه-- الکل و فعالیت های جنسی :

الکل تاثیر زیادی روی فعالیت های جنسی دارد از جمله :

1- میل جنسی را افزایش می دهد ، ولی موجب کاهش توان انجام فعالیت های جنسی می شود.

2- ممکن است موجب کوچک شدن بیضه ها و بزرگ شدن پستانها (در مرد) شود به ویژه اگر با بیماری کبد همراه باشد .

3- موجب ایجاد نارسایی در رفتارهای جنسی زنان می شود .

4- دگرگونیهای را در نطفه بوجود می آورد که در نتیجه باعث تولد کودکان ناقص الخلقه می شود .

ص: 33

1- هموسیدرین، رنگدانه آهن دار قهوه ای رنگ است که از تجربه و تخریب گلبولهای قرمز در سلولهای رتیکولر (شبکه ای) طحال و دیگر عناصر ماکروفاژیک بدن ایجاد می شود - فرهنگ پزشکی دورلند صفحه 478- گرد آورنده

و- الکل و سرطان :

الکل یکی از علل پنج گانه اصلی ابتلا به سرطان مغز است . این علل که در انگلستان به (5-S S) معروفند عبارتند از:

1- سیگار کشیدن Smoking

2- مشروبات الکلی Spirits

3- عفونتها Spesis

4- ادویه Spicess

5- سفلیس Syphilis

در تحقیقی که توسط دکتر (لورمی) بعمل آمده مشخص گردیده که 51 بیمار از اصل 58 بیمار مبتلا به سرطان لوزه، زبان و حنجره از معتادان به الکل بوده اند. و این سرطانها از بدترین انواع سرطانها هستند زیرا قدرت تکلم و خورد و خوراک را از بیمار می گیرند و زندگی را برای او بسیار مشکل می سازند (1)

(از زنان مشروبخوار خارش فرج مشاهده شده خارش فرج یکی از علل مستعد کننده ابتلا به سرطان است (2)

ز- الکل و بارداری :

مهمترین مساله ای که در فرزندان زنان الکلی به چشم می خورد، وجود انواع معلولیت در 33% آنهاست این معلولیت ها ممکن است به شکل نقص در رشد، عقب ماندگی ذهنی ، نقص خلقت ظاهری و ناراحتی های قلبی مادرزادی باشد .

ص : 34

1- پژوهش در اعجاز علمی قرآن جلد دوم صفحات 342-345

2- اولین دانشگاه آخرین پیامبر جلد 7 صفحه 195

یکی از پزشکان آلمان ثابت کرده که تاثیر الکل تا سه نسل به طور حتمی باقی است به شرط اینکه این سه نسل الکل نباشند .

ح- الکل و بیماریهای روانی :

عوارض روحی و ذهنی بسیاری وجود دارند که یا بر اثر اعتیاد به الکل و یا ترک ناگهانی و یکباره آن بوجود می آیند از جمله مهمترین آنها:

1- هذیان ارتعاشی (Dilerimtremens) ، که حالتی است حاد همراه با اختلالات عقلی بی توجهی ، رعشه و هیجان زدگی

2- جنون کورساکوف Korsqkof syndrom که عبارتند از ضعف ذاکره + هذیان گویی + التهاب پایانه های عصبی + از بین رفتن قدرت تشخیص و شناخت

3- بیماری مغزی ورنیکه (Wernichk's ence phylopqthy):

این بیماری علاوه بر عوارض جنون کورساکوف ، عوارض دیگری نیز دارد که عبارتند از فلج عضلات چشم + از دست دادن قدرت تفکر + گیجی و بیهوشی

انسفالوپاتی ورنیکه با کمبود ویتامین B1 رخ می دهد غالباً در افراد الکل مزمن که از مواد غذایی اندکی استفاده می کنند دیده می شود [\(1\)](#)

انسفالوپاتی ورنیکه ، نوعی آنسفالیت التهابی خونریزی دهنده که ضایعات آن در اطراف قنات مغزی قرار گرفته اند ، اغلب در الکلیتهای مزمن دیده می شود و با فلج عضلات چشم ، تلو تلو خوردن اختلال شعور مشخص می شود [\(2\)](#)

(کلاً آنسفالوپاتی به هر نوع بیماری استحالته ای مغزگفته می شود [\(3\)](#))

ص: 35

1- بیوشیمی هارپر جلد دوم صفحه 740

2- فرهنگ پزشکی دورلند صفحه 362 -گرد آورنده

3- همان

1- عقب ماندگی عقلي الكلبي : ضعف ذاكره + ناتواني در كنترل عواطف + اختلال در فعاليتهاي مغزي (1)

به موجب آماری که در انگلستان درباره جنون الكلبي انتشار یافت و این جنون با جنونهای دیگر در آن مقایسه شده بود، چنین بدست آمده که در برابر 2249 دیوانه الكلبي فقط 53 دیوانه به علل دیگر وجود داشته است .

به موجب آمار دیگری که از تیمارستانهای آمریکا بدست آمده 85% از بیماران رواني آنها را بیماران الكلبي تشكيل مي دهد .

يکي از دانشمندان انگليسي بنام بنتام مي نويسد : مشروبات الكلبي در کشورهاي شمالي انسان را کودن و ابله ، و در کشورهاي جنوبي ديوانه مي کند و سپس مي افزايد : آيين اسلام تمام انواع نوشابه هاي الكلبي را تحريم کرده و اين يکي از امتيازات اسلام مي باشد. طبق آمار ديگري تلفات بیماران رواني آمريکا در يکسال دوبرابر تلفات آن کشور در جنگ جهاني دوم بوده است و به عقیده دانشمندان در بیماران رواني آمريکا مشروبات الكلبي و سيگار نقش اساسي داشته اند (2)

ص: 36

1- پژوهشي در اعجاز علمي قرآن جلد دوم صفحه 346

2- تفسير نمونه جلد 5 صفحه 74

فصل چهارم: اثرات ثابت شده الکل بر اساس تحقیقات پزشکی

ص: 37

اثرات ثابت شده الکل بر اساس تحقیقات پزشکی .

1- اثر الکل در عمر:

یکی از دانشمندان مشهور غرب اظهار می دارد که هر گاه از جوانان 21 ساله تا 23 ساله معتاد به مشروبات الکلی 51 نفر بمیرند در مقابل از جوانهای غیر معتاد 10 نفر هم تلف نمی شوند .

دانشمند مشهور دیگری ثابت کرده است که جوانهای بیست ساله که انتظار می رود پنجاه سال عمر کنند در اثر نوشیدن الکل بیشتر از 35 سال عمر نمی کنند . بر اثر تجربیاتی که کمپانی های (بیمه عمر) کرده اند ثابت شده است که عمر معتادان به الکل نسبت به دیگران 25 تا 30 % کمتر است

2- اثر الکل در نسل :

کسی در حین انعقاد نطفه مست است 35% عوارض الکلیسم حاد را به فرزند خود منتقل می کند و اگر زن و مرد هر دو مست باشند 100% عوارض حاد در بچه ظاهر می شود .

3- اثر الکل در فرزندان :

کودکانی که زودتر از وقت طبیعی به دنیا آمده اند از پدر و مادران الکلی 45% ، از مادران الکلی 31% ، از پدران الکلی 17%

کودکانیکه

هنگام تولد توانایی زندگی را ندارند از پدران الکلی 6% از مادران الکلی 45% کودکانی که کوتاه قد بوده اند از پدران الکلی 75% از مادران الکلی 45%

کودکانی که فاقد نیروی کافی عقلانی و روحی بوده اند از مادران الکلی 75% از پدران الکلی 75% بوده است . (1)

ص: 38

4- اثر الکل در ریزش مو:

استعمال الکل اگر چه کم باشد در ریزش مو، نوعی که پیری زود رس می توان گفت موثر است (1)

5- اثر الکل در بینایی:

گروهی از پزشکان میدلند اعلام داشتند که الکل نیروی بینایی را 23 تا 75 درجه کاهش داده، و قدرت انقباض و انقباض مردمک را به حدود یک سوم می رساند (2)

6- اثر الکل در مکانیسم اثر داروها:

الف - خوردن قرص های خواب آور با الکل موجب مرگ می شود در بعضی نقاط برای سرقت، قرص های خواب آور در مشروب مراجعین می انداختند و باعث مرگ آنان می شدند و قضیه برخی قتل ها بدین طریق معلوم گردید.

ب - الکل به کلی پنی سیلین (که داروی موثر برای درمان بسیاری عفونتهاست) را خنثی می سازد و در نتیجه بدون اینکه بیمار بداند مرض به پیشروی خود ادامه می دهد.

ج - مخلوط شدن نیتروگلیسرین که معالجه آنژین صدری به کار می رود با الکل موجب اختلالات روانی می گردد.

د - باهم کردن داروهای ضددیابت از دسته سولفانیل ها با الکل سبب پیدایش تهوع و سرخی پوست می گردد.

ص: 39

1- اولین دانشگاه آخرین پیامبر جلد 7 ص 172

2- همان ص 187

ه - الکل تشکیل گلوکز را از اسید آمینه و مواد پیشگام دیگر مهار می کند، اثر هیپوگلیسمیک الکل (کاهش قند خون) در بیماران مرض قندی تأیید شده و الکل اثر هیپوگلیسمی انسولین را تشدید می نماید و باعث اختلالات عصبی دائمی می گردد.

ی- داروهای نوع تیرآمین اگر با الکل مخلوط شوند حالات تهوع و سردرد و تنگی نفس بوجود می آورند. (1)

7- اثر الکل در تشدید بیماریها:

الف - آبله خونی که شکل بدخیم آبله است بیشتر در الکلیکها دیده می شود.

ب - الکل در بیدار کردن اولسر معده (زخم معده) و اثنی عشر موثر است .

ج - حصبه در بیماران دیابتی و الکلی خطرناک است.

د - عامل موثر مساعد کننده برای عود یرقان ویروسی است.

ه - هپاتونفریت خونی با حالت تیفوئیدی در تب راجعه که از اشکال سخت است در اشخاص ضعیف و الکلیکها بیشتر دیده می شود.

ی - آبه آمیاز کبدی نژاد سفید و آنهم مردان که بیشتر الکل می خورند بیشتر دیده می شود.

ر - آمیب به منزله دانه و الکل به مانند آب است.

ز - در بعضی مسمومیتها بویژه با الکل اختلال دید رنگ سبز وجود دارد. (2)

سایر اثرات الکل:

1- الکل ممکن است باعث افزایش حملات نقرس شود زیرا موجب افزایش اوره خون می گردد.

2- ممکن است اعتیاد باعث بوجود آمدن سنگهای دوقلویی کلیه و یا ورم مثانه گردد.

ص: 40

1- - اولین دانشگاه آخرین پیامبر جلد 7 صفحات 193-191

2- - اولین دانشگاه آخرین پیامبر جلد 7 ص 194

1- کاهش میزان قند خون در بدن پس از نوشیدن مشروبات الکلی ممکن است بسیار شدید و باعث بیهوشی و حتی مرگ شود. (1)

2- الکلیها برای عمل جراحی تحمل کمتری دارند. (2)

ص: 41

1- - پژوهشی در اعجاز علمی قرآن جلد دوم صفحه 346

2- - اولین دانشگاه آخرین پیامبر جلد 7 ص 194

در این فصل مناسب دیدم که در خصوص یکی از شعرای معروف و نامی بنام حافظ شیرازی اشعار و عقاید وی در باب می و شراب از دیدگاه فرهیخته و دانشمند قرن جاری استاد شهید مطهری مطالبی را بیان نمایم:

تقریباً در پانصد غزل اصیلی که از خواجه به ثبت رسیده غزلی نیست که از شاخص ((می))

و ترکیبات مشتق از آن و یا از الفاظ هم معنای آن همچون شراب، باده و ... خالی باشد.

می توان نوشت که از فرط تکرار این شاخص است که دیوان حافظ، خود مست ترین دیوانه های عرفانی است و تا بدست تو دهان می گشاید به لحظه ای از شور مستی اش سرمست می کند، حافظ از پیاله گرفته تا خم.

از جام گرفته تا قدح، در کاسه سفالین یا زر، حتی در جمجمه ... در هر چه که بتواند ظرفی باشد، ((می)) می نوشد، شراب می خورد و باده می زند، و تمام این مستی ها و بدمستی ها را با حضور دوست، آشنا، محرم، یار، و دور از چشم غیرانجام می دهد و آنگاه که در ادبیات زیر به تصریحات وی در معنای واژه ((می)) توجه کنیم در خواهیم یافت که چنان می، شراب، و باده ای را حتماً که باید بزیر خرقة کشید و در خفای اغیار شاهد نوشانوش یاران بود. چرا که محتسب، غیر:

بخورد باده ات و سنگ بجام اندازد.

1- مستی عشق نیست در سر تو روی که تو مست آب انگوری

2- شود مست وحدت از جام الست هر آنکو چو حافظ می صاف خورد

3- خرم دل، آنکه همچو حافظ جامی ز می الست گیرد

4- خم ها همه در جوش و خروشنند زمستی آن می که در آنجاست حقیقت نه مجازاست

1- به هیچ دور نخواهید یافت هشیارش چنین که حافظ ما مست باده ازل است

و حال صرف نظر از تصریحات خواه و عدم اعتقاد به شاخص های وی چنانچه در معنای ((می)) و کلمات همسان آن با مفسران مجازی متفق باشیم و بپذیریم که این الفاظ مفهومی جز مایعات الکلی فشرده در بطری را ندارد، بینیم در ترجمه اشعاری که دارای این الفاظند با چه صحنه ها و چگونه موجودی روبرو خواهیم بود.

تا بگویم که چه کشف شد از این سر و سلوک

بر در میکده با بریط و پیمانہ روم

می دانیم که جمع تقیضین محال است بدین معنی که امکان ندارد در یک لحظه هم روز و آفتاب باشد و هم شب و ظلمت. بر این اساس سراینده بیت فوق را یا باید سالکی اهل مکاشفه و بدین دلیل مبرا و منزله از آلودگیها دانست و یا میخواره منحرفی دستخوش پلیدی های شیطانی. در شق ثالث کلام وی بلوفهائی است عوامفریب که مقام علمی و ادبی مفسران روشنفکران مانع از آن خواهد بود که به تفسیر چنین اباطیل و انحطاطی قلم بیالایند. لیکن وقتی بر مرکب تطبیق در صحنه غزلهای آسمانی شاعر چشمان با خورشید آنهمه الفاظ همگون تلاقی میکند بر ما مسلم می گردد که اباطیل و انحطاط، تراوش قلم آنانی است که در تاویل و توجیه این شاعر عارف حتی زحمت تطبیق چند غزل را که دارای واژه های مشترک اند بخود هموار نمی کنند. چرا که تنها تطبیق و توجه به کلمه پیمانہ و کاربرد آن در دو بیت زیر ما را به شاخص بودن این واژه دیوان، واقف و به شاخص زبانی حافظ رهنمون می سازد.

1- تا بگویم که چه کشف شد از این سیر و سلوک بر در میکده با بریط و پیمانہ روم

ص: 44

1- دوش دیدم که ملائک در میخانه زدند گل آدم بسرشتند و به پیمانانه زدند

معنای مجازی بیت دوم کم‌دی زیر را در نظر مجسم می‌سازد: عده‌ای فرشته سفید پوش و حتی شراب‌دوست! از آسمان بزمین آمده و در فضای دود زده و متعفن از الکل و افیون میخانه، میان خمره‌های کوتاه و بلند و منقل‌های بزرگ و کوچک بعمل آوردن گل و ریختن آن به پیمانانه‌ها هستند حال این فرشته‌ها که با تفسیر مجازی از بیت، مجبوریم، به عمله بودنشان صحنه بگذاریم چطور و چگونه آدم را در پیمانانه که ظرفی است باندازه یک فنجان جا می‌زنند و چرا می‌زنند دیگر پرسش مهمی نیست که مفسران محترم الزامی در پاسخگویی به آن را داشته باشند.

و اینجاست که اگر باور نداریم که در اشعار اصیل شاعرمان الفاظ میکده، میخانه و پیمانانه شاخص اند نه لغت‌آنگاه بناگزی باید صحنه مضحک فوق را در ترجمه بیت بالا بپذیریم و با این پذیرش نمی‌دانیم مفسرانی که بهر حال خواجه شیراز را شاعر منتخب و فصیح‌ترین و بلیغ‌ترین شاعر فارسی‌زبان می‌دانند نمایش چنین شاهکار بلاغت و فصاحت را در زمره دیگر شاهکارهای شاعر همچنان به تأیید خواهند نشست؟! و آیا چنین تائیدی لطمه‌ای به سوابق درخشان علمی و ادبی ایشان نخواهد بود؟!... و چه سخت، چه سخت است خواندن و شنیدن برداشتهای اینسان پرت و پلشت از کلام شاعری که طبق اعتقادات قرآنی اش که آن را (اندرسینه دارد) فرشته، موجودی است پاک و تسبیح‌گویی که جز ذکر حق و اطاعت امر وی کاری دیگرش نیست. (1)

نمونه‌ای دیگر:

ساکنان حرم سترو عفاف ملکوت با من راه نشین باده مستانه زدند

مست بگذشتی و از خلوتیان ملکوت به تماشای تو آشوب قیامت برخاست

ص: 45

برای ترجمه بیت اول طبق برداشت مجازی از لغات، چاره ای نیست جز آنکه بپذیریم در حریم ملکوت با تمام مستوری و عفاف که خواهی از آن بدست می دهد، هستند ساکنانی که از فرط ولع به مشروبات زمینی این بار نه با فرود آمدن در میکده یا به زیر سقفی دیگر بلکه در میان راه و نظاره عابران، بر بساط شاعر، بخاک نشسته مستانه باده پیمائی می کنند و نمی دانیم گذر معشوق شاعر را بر چنین بزم مختلط و مخصوصی چه می باید خواند؟ حسن اتفاق یا سوء حادثه؟ بهر حال پاسخگو باید بود، بیتی را که دیگر می خوانیم چنانچه شاعر در چنین محفل آسمانی - زمینی ویژه ای بداهه نسوده پس در کدام مجلس و بر چه انگیزه ای معشوق را صلادر داده است که:

مست بگذشتی و از خلوتیان ملکوت به تماشای تو آشوب قیامت برخاست پاسخ چیست؟ چه می باید گفت؟... و راستی هیچ اندیشیده ایم که براساس ترجمه مجازی از این دیوان، این بهشت بکر عرفان، چگونه عظیم ترین افتخار ادبی انسان را پاره پاره کرده به دست باد می دهیم؟!

نمونه ای دیگر:

چون پیر سالک عشقت به می حواله کند بنوش و منتظر رحمت خدا می باش

چنانچه قرار باشد دو مصرع بالا را مجازاً معنی کنیم شاعر را با نحوه تفسیرمان جز شلاق تمام نسبت های ناروائی که تاکنون به جسم و روحش کشیده ایم به تازیانه جهل و بی فرهنگی نیز می باید متهم و محکوم سازیم چرا که وی با آنکه مدعی است قرآن را با چهارده روایت از بردارد هنوز امتیاز بین معنای (رحمان) و (رحیم) را نمی داند و اهل می و شراب را به انتظار (رحمت) الهی که در لسان قرآن فیضی است خاص برای بندگان مومن دستور می دهد، و رحمت خدائی را

مشروب رساندن و از خمار رهاندن نیمه مستان می انگارد و با آنکه مبرهن است سلوک یعنی پیراسته گشتن از رذائل نفسانی، حواله مشروب خواری را که به اعتقاد قرآن کاری است شیطانی از دست پیر سالک یعنی مرادی که پاک از پلیدیهاست از دست چنین شخصی به کف مرید می نهد...

و... وای که با تفسیر مجازی از این شاعر - شاعری که به گفته خویشش شعر او سرود سماع مسیحا در آسمان و نقاب گشای اندیشه در زمین است. شاعری که شعرش رندانه است، گنج حکمت است، آب زندگی است شاعری که شعرش را یار، تعویذ، و قدسیانش از بر می کنند، باری با چنان نحوه تفسیری وای که این شاعر چه کارها که نمی کند! و چه نامها که نمی گیرد!

لیکن بر فراز صحنه های تخیلی و تاریکی که غیر با نحوه تفسیر خود از این تماشاگاه راز به نمایش می گذارد حافظ را حافظانه می بینیم که نسیم وار بترنم آمده است که:

در شان من به درد کشی ظن بد مبر کالوده گشت جامه ولی پاکدامنم

و در اینصورت چه باک چه باک از آنان که با آلوده ساختن پاکان مضری برای خویش می یابند که اینان مفرشان مدفنشان است، چرا که اگر در دام الکل و افیون می توان خلایق هنری را نیز حفظ نمود چطور است حضراتی که اصرار در مجازی جلوه دادن واژه های حافظ را دارند خود پس از گذشتن از سنین پاک جوانی که به گفته جنابشان سالهای اوج خلایق هنری آنها بوده اکنون در فراراه کمال عمر پدیده یا اثری که گواه تکامل هنری آنان نسبت به سنین جوانی است به جا معه تحویل نمی دهند و بر این یائسگی و عقیم ماندن جز الکل و افیون که سوزانده ریشه های لطیف روحی و گوهر انسانی است مگر دلیل ثانوی هم می توان برشمرد.

با این کیفیت چنانچه باز هم بر آن باشیم که منظور خواجه از کاربرد این واژه‌ها، بیان معنای مجازی آنهاست به گواه تکامل و تعالی دو غزل زیر چگونه است که پس از چهل سال می و مستی مدام و نظربازی و عشرت دائم و در این راه حتی پیر و ناتوان گشتن هنوز توانایی خلاقیت از خواجه سلب نگشته و به معنای دیگر چون حضرت ابتر و بی حاصل نمانده و می بینم که بنا به اظهار این دو غزل، در ایام کههولت و سپیدمویی نیز خواجه همچنان اقیانوس خلاقیتش موج می زند و از اعماق زلال آن مرواریدهای درشت و درخشان غلطان می شود که سینه ساحل ادبیات فارسی را جاودانه مزین و منور می سازد این دو غزل را بخوانیم و به معجزه عرفان این حرکت جوهری که انسان را بخدا پیوند می زند و از وی موجودی بی نقص، با اثراتی کامل ایجاد می کند ایمان بیاوریم و حتما اعتراف کنیم که تفصیل و ترجمان میان تهی و مهوعی که بدلیل غیربودن مفسران رایج ترین تفاسیر این ایام است جز افتراهای شرم آور بساحت قدوسی خواجه و پیام آسمانی وی هیچ چیز دیگری نیست.

غزل يك:

هر چه پیر و خسته دل و ناتوان شدم هر گه که یاد روی تو کردم جوان شدم

شکر خدا که هر چه طلب کردم از خدا بر منتهای مطلب خدا کامران شدم

آن روز بردلم در معنی گشوده شد کز ساکنان درگه پیر مغان شدم

در شاهراه دولت سرمد به تخت بخت با جام می بکام دل دوستان شدم

ای گلبن جوان بر دولت بخور که من در سایه تو بلبل باغ جهان شدم

از آن زمان که فتنه چشمت بمن رسید ایمن ز شر فتنه آخر زمان شدم

اول ز تخت و فوق وجود خبر نبود در مکتب غم تو چنین نکته دان شدم

ص: 48

قسمت حوالتم بخرابات مي کند هر چند کاین چنین شدم و کانچنان شدم
من پير سال و ماه نيم يار بيوفاست بر من چون عمر مي گذرد پير از آن شدم
دوشم نويد داد عنایت که حافظا باز آ که من به عفو گناهت ضمان شدم
غزل دو:

چهل سال بيش رفت که من لاف مي زنم کز چاکران پير مغان کمترین منم
هرگز به يمن عاطفت پير مي فروش ساغر تهی نشد ز مي صاف روشنم
از جاه عشق و دولت رندان پاکباز پیوسته صدر مصطبها بود مسکنم
در شان من بدردکشي ظن بد مبر کالوده گشت جامه ولي پاکدامنم
آب و هوای فارس عجب سفله پرورست کو همرهی که خیمه از این خاک برکنم
حیف است بلبلې چون من اکنون درین قفس با این لسان عذب که خامش چو سوسنم
شهباز دست پادشهم این چه حالت است کز یاد برده اند هوای نشینم
حافظ بزیر خرقة قدح تا به کی کشي در بزم خواجه پرده ز کارت برافکنم(1)

ص: 49

در ابتدا به حدیثی استناد می‌کنیم که همه پیامبران تحریم شراب را داشته‌اند:

امام رضا(علیه السلام) فرمودند: خداوند هیچ پیغمبری را مبعوث نگردانید جز با تحریم شراب(وسایل الشیعه جلد5-صفحه320باب11)

مسئله شراب در کتب مقدسه:

از جمله موارد تحریف عهدین (کتب مقدسه) موضوع تجویز میگساری و استعمال و ساختن نوشابه های الکلی است که قرآن آن را عمل شیطان (که قبلا بحث گردید) و گناهی بس بزرگ شمرده است.

با این وصف علمای یهود و دانشمندان مسیحی برای تحلیل این ماده ام الفساد آیاتی به عنوان تجویز آن در کتب مقدسه پیامبران افزوده‌اند و حتی جرات کرده و استعمال آن را به پیامبران بزرگ خدا نیز نسبت داده‌اند. از جمله نخستین معجزه حضرت مسیح را که موجب گرویدن حواریین به آن حضرت شده، شراب کردن آب معرفی کرده‌اند. چنانکه در (یوحنا 2: 1-11) می‌گوید:

در روز سوم در قانای جلیل عروسی بود و مادر عیسی در آنجا بود (2) و هم عیسی و شاگردانش را نیز به عروسی خوانده بودند (3) و چون که شراب تمام شد مادر عیسی وی را گفت که شراب ندارند (4) و عیسی به او گفت که ای زن مرا با تو چکار است ساعت من هنوز نرسیده است (5) مادرش به خادمان گفت که هر چه به شما بفرماید عمل کنید (6) و در آن خانه شش قدح سنگی بود که برای تطهیر یهودیان گذارده بودند، هر یک از آن قدح ها گنجایش دو سه کیل داشت (7) و عیسی آنها را گفت که قدح ها را از آب پر کنید پس آنها را از آب مملو کردند (8) و به ایشان گفت که حالا قدری از این آب بردارید به نزد رئیس مجلس

(1) برید پس بردند چون رئیس مجلس آن آب را که شراب شده بود چشید خود ندانست که شراب از کجا آمد مگر خادمان که آب را برداشته بودند دانستند پس رئیس مجلس داماد را مخاطب ساخته (10) به او گفت که همه مردم شراب خوب را اول حاضر می سازند و چون مست شدند بدتر از آن، لیکن تو شراب خوب را تا حال نگاهداشتی (11) این معجزه را که نخستین معجزه اش بود عیسی در قانای جلی نمود و جلال خود را جلوه داد و شاگردانش بر او ایمان آوردند!!

کار شیطان معجزه پیامبران می شود؟!

آیا هیچ عاقلی می پذیرد و هیچ خردمندی می پسندد که پیامبران الهی، یعنی رهبران عقل بشر، و روشن کنندگان ضمیر و خرد انسان، نخستین معجزه و برهان نبوتشان ساختن مایه ای باشد که تاریخ کننده عقل و موجب اختلال حواس و کشته روح انسانی و حیات معنوی است؟

آیا ممکن است کار شیطان (شراب سازی) در ردیف معجزات پیامبران قرار گیرد و معرف رجال آسمانی کار اهریمنی باشد؟

چرا عیسی پیامبر برای نخستین بار که به منظور اثبات نبوت خود اعجاز کرد، شش خمره شراب را به نفس روح القدس تبدیل به آب نکند تا اضافه بر اعجاز میهمانان را از میگساری و ایجاد اختلال در عقل نجات بخشد و عقول آنان را برای پذیرفتن آیین مقدس خود از تاریکی و جنون مستی نگهدارد؟

تورات و انجیل و میگساری انبیاء؟!

ص: 52

حضرت نوح (علیه السلام):

در تکوین 9: 20-24 به حضرت نوح نسبت شرابخواری داده می گوید:

(20) و نوح آغاز فلاحت زمین کرده تا کستانی غرس کرد (21) و از شراب خورده مست شد و در میان چادرش بی ستر بود (23) و حام پدر کنعان برهنگی پدرش را دید و به دو برادرش در بیرون خبر داد (23) و سام و یافث بالا پوشی گرفته بر دوش هر دوی خود گذاشته و به عقب رفته برهنگی پدر خودشان را ندیدند (24) و نوح از مستی خود بیدار شد و آنچه پسر کوچکش به او کرده بود فهمید.

حضرت لوط (علیه السلام):

کتاب مقدس از طرفی لوط را عادل (نامه دوم پطرس 2: 7-8) و پیامبر الهی و مورد نزول فرشتگان خوانده است (تثنیه و مزموور) و از طرفی دیگر مقام نبوت و عدالت آن حضرت را به میگساری و زنا با دخترانش لکه دار نموده می گوید: به هنگامی که لوط در مغازه با دو دخترش خلوت کرده بود، هر یک از آنها به نوبت شبی به وی شراب نوشانیده و در حالتی که مست و لایعقل بود با وی همبستر شدند.

دختر بزرگ از پدر پسری زائید و نامش را (موآب نهاد) که رئیس دودمان موآبیان شدند.

دختر کوچک نیز پسری به نام (بن عمی) زائید که سرسلسله (بن عمون) است (تکوین 9: 30-38)

سبحان الله آیا می توان پذیرفت پیامبرانی که برای هدایت و منور ساختن عقل بشر آمده اند روح و خرد منور خویش را با میگساری تاریک، و دست به اعمال بی شرمانه ای زنند که رذلتین مردم ناپاک از آن دوری می کنند؟! (یا آنکه می توان گمان برد شرابخواری در ادیان گذشته جایز بوده است)؟!

ص: 53

آیا ماده فسادی که به تصدیق قرآن و کتب پیامبران عمل شیطان و زائل کننده روح انسانی است، ممکن است در شریعت الهی آنهم برای رجال و حی جائز باشد؟

آیا شایسته است تجویز عمل شیطان را به مقام و حی نسبت داد و ویران کنندگان بنیان شیطنت و شرارت را به اعمال زشت و اهریمنی و اعمال جاهلانه متهم ساخت؟

و در خروج 29: 36-40 دستوراتی برای کفاره گناهان و قربانی بره و گوسفند برای خداوند داده و در آیه (40) می گوید:

و برای یک بره ده یک از آرد سرشته شده به یک همین روغن حل شده و به جهت هدیه نوشیدنی یک ربع همین از شراب برسان.

و در اعداد 15: 5 گوید: و جهت هدیه ریختنی یک ربع همین شراب بر قربانی سوختنی و یا ذبیحه دیگر جهت یک بره حاضر کن .

و در لاویان 23: 13 راجع به هدیه ریختنی برای خداوند می گوید، و هدیه ریختنی آن چهار یک همین از شراب خواهد بود.

جای بسی تعجب است! کار وقاحت نسبت میگزاری را به جایی رسانیده که گویی خدا را نیز شرابخوار خوانده که به فرمان او قربانی و هدیه ریختنی باید ممزوج با شراب شود تا قبول درگاهش قرار گیرد.

و حتی در فصل 29 اعداد، بیش از ده مرتبه در مورد این هدیه ریختنی که برای خدا تقدیم می شود تأکید شده است.

عجب خدای میگسار و معتادی است که بندگان را مکرراً به هدیه ممزوج با شراب امر می کند! شایسته خدای میگسار همین است که پیامبران میخواره و بی ایمان فرو فرستد تا به گمراهی بندگان بیافزاید!

و در سموئیل 6: 18-19 داود پیامبر را تقسیم کننده شراب معرفی کرده می گوید:

(18) و هنگامی که داود قربانی های سوختنی و قربانی های سلامتی را تقریب نموده بود، قوم را به اسم خداوند لشکرها برکت داد (19) و به تمامی قوم و همگی جماعت اسرائیل از مرد و زن به هر یک و یک قرصه نان و یک پارچه گوشت و یک شیشه شراب تقسیم کرد. (در ترجمه جدید تورات اخیراً شیشه شراب را به یک قرص کشمش ترجمه نموده اند)

آیا داود(ع) پیامبر خدا، به نام خدا شیشه شراب میان امت خود پخش می کند، تا آن که عقل آنان را زایل و از صلاحیت پذیرفتن شریعت الهی که نخستین شرطش عقل است محروم سازد؟

و در کتاب دوم سموئیل باب 16: گوید: مشک شرابی برای داود به عنوان هدیه فرستاده شد. و در فصل 11 آیه 13 گوید: (اوریا) بنا به دعوت داود در حضور آن حضرت شراب خورده مست شد.

و در لوقا 7: 33-34 حضرت مسیح را معتاد به میگساری خوانده و حضرت یحیی را برخلاف وی و تارك این عمل شیطانی معرفی کرده می گوید:

(33) زیرا که یحیی غسل دهنده آمده است که نه نان می خورد و نه شراب می آشامد شما گوئید که دیو دارد (34) و فرزند انسان (مسیح) که آمده است خورنده نان و آشامنده شراب گویدش مردی است پر خور و می پرست و هواخواه باج خواهان و گناهکاران.

ص: 55

در این دو آیه خدا از بنی اسرائیل گله می‌کند که من با چه ساز اینان رفتار کنم اگر پیامبر شرابخوار فرستم مانند عیسی گویند پرخوراست و می‌گسار، و اگر پیامبری مانند یحیی که نه نان می‌خورد و نه می‌آشامد فرستم گویند دیوانه است.

و در تثنیه 12: 17-18 می‌گوید: (17) برای تو جایز نیست ده یک گندم و می‌و زیتون را در خانه ات بخوری (18) بلکه لازم است آنها را در جایی که مورد توجه و اختیار خدا است به مصرف رسانی.

نتیجه آنکه خمر به اندازه‌ای در شریعت تورات عظمت دارد که حتماً آن را باید در مکان مقدس و عبادتگاه که مورد توجه خداست آشامید! اینها قسمتی از آیات کتب عهد عتیق و جدید بود که ظهور و صراحت در حلال بودن شرب خمر داشته، و حتی آن را به قدری محترم و بزرگ شمرده، که نخستین معجزه ((عیسی)) و برهان صدق آن حضرت به شمار آورده، و ((داود)) را تقسیم کننده شراب و ((نوح)) را می‌گسار و ((لوط)) را شرابخوار و زناکار، و ((عیسی)) را معتاد به شرب خمر و نمود ساخته است و ((خدای تورات)) این ماده ام‌الفساد را مکرراً برای هدیه و تقریب به پیشگاه خود انتخاب نموده و حتی مکان آشامیدن آن را معبد و مسجد معین کرده است.

همین کتب مقدسه که با این افزوده‌ها و تهمتهای ناروا و تحریفات از قدس و طهارت بیرون رفته‌اند، در مواردی دیگر با کمال صراحت راجع به حرمت این ماده فساد و عقل افکن بیاناتی نموده و در حدود پانزده آن را موجب بزرگترین انحرافات و علت العلل بدبختی شمرده و جزایش را سنگسار معرفی کرده است.

یریدون ان یطفئوا نورالله بافواهمم و یابی الله الا ان یتم نوره و لوکره الکافرون (سوره توبه آیه 32)

(کافران) می خواهند که نور خدا را (که چراغ روشننده علم و دین و کتب و وحی الهی است) به نفس تیره و گفتار جاهلانه خود خاموش کنند. و خدا نگذارد تا آن که نور خود را (یعنی دین اسلام و معارف قرآن و حقایق الهی را) در منتهای ظهور و حد اعلائی کمال برساند هر چند کافران ناراضی و مخالف او باشند)

نظر قرآن و عهدین در تحریم مشروبات الکلی:

(باتوجه به اینکه نظر قرآن در مباحث پیشین آمده نظر عهدین را بیان می کنیم) (1)

گر چه علمای یهود و مسیحی با این دستبردهای خائنانه و نسبت های ناروا خواسته اند انوار قدسیه الهیه را خاموش و دامان پاک رجال و وحی را پلید کنند و به منظور تحلیل حرام، این جملات ناشایسته را به کتب مقدسه افزوده و آیات رحمانی را به خیالات و آثار و آیات شیطنی تبدیل کنند، لیکن نور الهی خاموش شدنی نیست چرا که برخی از آیات تحریم شراب همچنان از دستبرد آنان محفوظ مانده است که ذیلاً به آنها اشاره می شود:

1- در لویان 10: 8-9 می فرماید:

(8) و خداوند هارون را خطاب کرده گفت: (9) که تو و پسرانت با تو چون به خیمه اجتماع داخل شوید، شراب و مسکری را ننوشید، مبادا که بمیرید، این است فریضه ابدی در نسل های شما.

آیه فوق شرابخواری را به منزله خودکشی و یا کشتن روح انسانی قرار داده و حرمت آن را غیرقابل نسخ و ابدی معرفی فرموده است:

2- در اشعیا 5: 11-12، اضافه بر تحریم مسکرات، موسیقی و استعمال آلات لهو و لعب را نیز ممنوع کرده می فرماید:

ص: 57

1- 57-گردآورنده

(11) وای بر کسانیه که سحرگاه برمی خیزند تا آنکه پیروی مسکرات نموده تا به شام درنگ می نماید که شراب ایشان را گرم نماید (12) و در بز مهایی ایشان عود و بربط و دف و نای و شراب می باشد. اما به فعل خداوند نظر نمی کنند به عمل دستهای وی نمی نگرند.

3- و در آیه 22 از همین فصل می فرماید: وای بر کسانیه که برای نوشیدن شراب زور آورند و به جهت ممزوج ساختن مسکرات مردان قوی می باشند.

4- و در اشعیاء 28: 1 و 3 و 7 می فرماید: (1) وای بر تاج تکبر می پرستان (3) و تاج تکبر می پرستان پایمال خواهد شد (7) اما ایشان نیز از شراب گمراه شده اند و از مسکرات سرگشته گردیده اند و از شراب بلعیده گردیده اند و در رویا گمراه گردیده اند، و در داوری مبهوت گشته اند.

5- و در ناحوم 10: 1-12 می فرماید: (10) زیرا گر چه مثل خارها به هم پیچیده اند و مانند میگساران مست بشوند لیکن چون کاه خشک بالکل سوخته خواهند شد. (11) مشیرشریری که تدبیر زشت به خداوند می نماید از تو بیرون می آید (12) خداوند چنین می فرماید: اگر چه ایشان در قوت سالم و در شماره بسیار باشند با این وصف منقطع و نابود می شوند.

چنان که مشاهده می شود در آیه (10) میگساری را سوزاننده ریشه حیات و آتش زننده زندگی خوانده و در آیه (11) نتیجه میگساری را تسلط مشیر شریر (شیطان) بر عقل و روان انسان دانسته و او را موجب تدبیر زشت معرفی کرده و در آیه (12) آن را قاطع نسل و ساقط کننده هستی خوانده است.

6- و در هوشع 4 و 11 می فرماید: زنا و شراب و شیر، دل ایشان را می رباید. یعنی این ماده فساد دل و عقل آدمی را در تصرف شیطان می گذارد.

7- و در آیه 18 از همین فصل می فرماید: حینیکه بزم ایشان تمام شود مرتکب زنا می شوند و حاکمان ایشان افتضاح را بسیار دوست می دارند.

1- و در امثال سلیمان 1:20 می فرماید: شراب استهزاء می کند و مسکرات عربده

می آورد و هر کس به آن فریفته شود حکیم نیست.

2- و در امثال سلیمان 23: 29-35 می فرماید: (29) وای از آن کیست و شقاوت از آن که و منازعات از آن کدام و زاری از آن کیست؟ و جراحتهای بی سبب که راست؟ و قرمزی چشمان که راست؟ (30) آنانی را است که شرب مداوم می نماید

و برای چشیدن شراب ممزوج داخل می شوند.

(31) هنگامی که شراب سرخ فدف است و حباب های خود را در جام نمایان ساخته و به ملایمت فرو می رود به آن منگر (32) چه عاقبت مثل مار خواهد گزید و مثل افعی نیش می زند (33) چشمان تو چیزهای غریب را خواهد دید و دل تو در پی کجیها خواهد بود (34) و مثل کسی که در میان دریا می خوابد خواهی شد یا مانند کسی که بر سرد کل کشتی می خسبد و بگویی که مرا زدند و درد نکشیدم و مرا کوفتند و دریافت نکردم پس کی بیدار خواهم شد، تا آن که بار دیگر آن را جستجو کنم.

1- و در امثال سلیمان باب 31: 4-5 می فرماید: ای لموئیل! نوشیدن شراب لایق ملوک و پادشاهان نیست، و میل مسکرات هم لایق امیران نیست (5) مبادا که بنوشند و فرائض را فراموش کنند و محاکمه تمامی فقرا را تغییر دهند.

2- و در حبقوق باب 2: 5 می فرماید: به درستی که شراب فریبنده است و مرد مغرور آرامی نمی پذیرد.

ص: 59

1- و در امثال سلیمان 23: 19-20 می گوید: (19) ای پسر بشنو و حکیم باش و دل خود را در راه حق راست گردان (20) و از زمره میگساران مباش.

2- و در تثیبه 21: 21-22 تنبیه میخوارگی را سنگسار شدن دانسته، که پسر میخوار که گوش به حرف پدر و مادر نمی دهد، باید نزد مراجع روحانی شهر او را سنگسار نمایند تا بمیرد، و بدین منوال شرارت را از میان خود رفع نمایند تا بنی اسرائیل بشنوند و بترسند.

3- و در فصل اول انجیل لوقا گوید: فرشتگان یحیی را نزد زکریا تمجید کرده اند (15) زیرا که او در حضور خداوند بزرگ خواهد بود، و شراب مسکری نخواهد آشامید، و از شکم مادر خود پر از روح القدس خواهد بود.

و در (نامه پولس به افسسیان) می گوید: باب 5 آیه (18) و مست شراب نشوید که در آن فجور است بلکه از روح پر شوید. آیات فوق که از مقررات موسی و کتب پیامبران پیرو شریعت تورات (اشعیا و هوشیع، ناحوم، حبقوق، سلیمان) و از نامه پولس و انجیل لوقا است، و با کمال روشنی میگساری را با شدیدترین لحن تحریم و با قرآن مجید در منع این ماده فساد هماهنگی داشته و با صراحت استعمال مسکرات را، به منزله خودکشی روح انسانی، سبب گمراهی و سرگردانی و آوارگی و خطای در فتوی، سوختن ریشه حیات و موجب تسلط بر روح و جان و باعث قطع نسل بشر، تولید کننده روح پلید بی حیایی و عشقبازی اهریمنی، علت استهزاء و عربده کشی و از بین بردن عزت و حرمت انسان، ایجاد کننده منازعات و غمگینی و جراحتهای بی سبب و قرمزی چشمان و عاقبتش را مانند مار و افعی و باعث انحراف قلب و توجه به بیگانگان دانسته، و شخص شرابخوار را همچون شخص خفته و بر سرد کل کشتی

1- خوانده است و در هر آنی خطر مرگ و سقوط به او متوجه است و این عمل زشت را لایق پادشاهان و امیران ندانسته است، زیرا موجب فراموشی حق و حکم برخلاف عدالت است.

از آنچه گذشت به خوبی روشن می شود که تحریم میگساری منحصر به آیین اسلام نیست و در تمامی شرایع مقدسه الهی در تحریم این ماده ام الفساد در هم آهنگی دارند.

با این وصف جای بسی تعجب و تأسف است که اهل کتاب، به ویژه مسیحیان، اضافه بر تحریفات و دستبردهای ناروایی که به کتب مقدسه زده اند به احکامی هم که اکنون بر جای مانده وقعی ننهاده و آشکارا و بدون پروا مرتکب گناهان بزرگ حتی در معابد و کلیساها می شوند و چیزهای ناپاکی را از قبیل مشروبات الکلی و حیوانات پلید مانند خوک و غیره ... جزو غذاها و مشروبات عادی و معمولی خود قرار می دهند. (1)

ص: 61

1- 58 - این فصل از کتاب پیامبر موعود در تورات و انجیل صفحات 391 - 383 استخراج گردیده است.

فصل هفتم: شراب از دیدگاه: معصومین (علیهم السلام) بزرگان، مشاهیر و نوابغ جهان

ص: 62

معصومین، بزرگان، مشاهیر و نوابغ جهان:

در این قسمت ابتدا قبل از بیان کلام مشاهیر گزیده ای از کلام معصومین رامی آوریم.

چرا که آنان با توجه به اتصال علم آنها به علم الهی کلامها و راهنمایی های بی نقصی در اختیار بشر قرار داده اند که این دستورالعمل ها چنانکه به آنها عمل شود سعادت دنیا و آخرت را برای بشر به ارمغان می آورد.

پیامبر گرامی اسلام (صلوات... علیه) فرمودند: 10 نفر در آن [در خصوص شراب] شریک هستند و آنها را لعنت کرد:

1- آنکه درخت خرما یا انگور را به منظور شراب می کارد.

2- آنکه باغبانی اش می کند

3- آنکه آنرا می فشارد

4- آنکه او را می نوشد

5- آنکه ساقی شراب است

6- آنکه شراب را بار می کند

7- آنکه بار شراب را برایش می برند

8- آنکه آنرا می فروشد

9- آنکه شراب را میخرد

10- آنکه پول شراب را می خورد

آیه شریفه ولا تعاونوا علی الاثم والعدوان (سوره مبارکه مائده آیه 2) موبد این روایت است (ترجمه تفسیر المیزان جلد 2- صفحه 299 استخراج از کتاب جوانان و چهلچراغ هدایت- مولف سید جعفر پور موسوی- صفحات 341 و 342)

چند حدیث از معصومین (علیهم السلام)

در خصوص مضرات دنیوی شراب:

در کتاب کافی و کتاب تهذیب به سندهای خود آورده اند: که امام کاظم (ع) فرمودند: خدای تعالی شراب را بخاطر اسم آن تحریم نفرمود بلکه بعلت سرانجام آن که: همان مستی و از دست دادن عقل است حرام کرد. پس هر چیزی که مانند شراب سرانجام بد دارد حرام است. (1)

حضرت رضا (ع) می فرمایند:

شراب قساوت قلب می آورد و دهان را متعفن و دندانها را سیاه می کند (2)

چند حدیث از آن بزرگان در خصوص اینکه شراب دوی بیماریها نیست:

سویدبن طارق مرد جعفی درباره شراب از رسول خدا (ص) سوال کرد. حضرت از ساختن شراب نهی فرمود: وی گفت: آن دوا است رسول خدا (ص) فرمود: آن دارو نیست بلکه بیماری و مرض است (3)

ام سلمه رضی الله عنها گفت: مقداری نبیذ (شراب حاصل از خرما یا کشمش و امثال آن) را در کوزه ریخته بودم و آن می جوشید. رسول خدا (ص) وارد شد و فرمود: این چیست؟ عرض کردم:

ص: 64

1- آثار الصادقین جلد 5 ص 436

2- رهنمون ص 713

3- آثار الصادقین جلد 5 ص 431

دخترم بیمار است این را برای او میسازم فرمود: خدایتعالی در چیز حرام شفا و علاج قرار نداده است(1)

(لازم به ذکر است دو حدیث اخیر بدین جهت ذکر گردید که بعضاً عده ای از شراب به منزله دارو یاد می کنند، که احادیث مذکور این فرض و عقیده را ابطال می کند)(2)

چگونگی برخورد با شربخواران از دیدگاه معصومین:

رسول خدا(ص) می فرماید: شربخوار چون بیمار گردد نباید بیعادت او رفت و نباید در تشییع جنازه اش حضور یافت و چون شهادت دهد پذیرید و چون خواستگاری کند به او زن ندهید و بر هیچ امانتی او را امین به شمار مگیرید.(3)

ابراهیم بن عبدالحمید گوید: از امام صادق (ع) معنی این آیه (به بیخردان! اموال خود را مسپارید) پرسیدم فرمود: هر شربخواری سفیه و بیخرد است.

امام صادق (ع) فرمود: با شربخواران همنشین مباشید زیرا لعنت خدای وقتی فرارسید همه ساکنان در مجلس را فرا گیرد(4).

معرفی شراب از دیدگاه آن بزرگان

بعنوان منشا هر شر و بدی:

امام صادق(ع) فرمود: همانا خدای عز و جل برای بدی قفل هایی قرار داده و کلید نیز جهت آنها مقرر فرموده است، و کلید آن قفلها شراب است.(5)

ص: 65

1- آثار الصادقین جلد 5 ص 431

2- گرد آورنده

3- آثار الصادقین جلد 5 ص 444

4- آثار الصادقین جلد 5 ص 448

5- آثار الصادقین جلد 5 ص 449

رسول خدا(ص) فرمود: شراب مجموعه اي از همه گناهان است و ام الفساد و سرچشمه هر زشتي و تبهكاري و كليد هر شري مي باشد. (1)

كلامي از معصوم(عليه السلام) در خصوص اثرات شراب:

مفضل بن عمر گوید: به امام صادق(ع) عرض کردم: چرا خدايتعالي شراب را تحريم فرمود؟ امام(ع) فرمود: بعلت اثر و فسادي كه بوجود مي آورد زيرا شراب در وجود نوشنده خود ايجاد رعشه و لرزه ميكند و نورانسانيت را از او مي برد و مروتش را واژگون مي سازد و به ارتكاب محرمات و ريختن خون و زناكاري و ادارش مي كند كه جسارت و رزد، از شخص شرابخوار چون مست شود نبايد ايمن بود، زيرا در حال مستي به محارم خود (مادر، خواهر، دختر و امثال آن) قصد تجاوز مي كند و او در حالي است كه اين جنايتها را نمي فهمد و شرابخوار همه بديها را بصورت افزون انجام مي دهد. (2)

سراينكه شارب الخمر وقتي خمر آشاميد نمازش تا چهل روز مقبول نيست:

حسين بن احمد رحمه... عليه، از پدرش، از احمد بن محمد بن عيسى، از حسين بن خالد، وی می گوید: محضر مبارك حضرت رضا(عليه السلام) عرض کردم: برای ما روايت شده كه نبی اکرم(صلوات... عليه) فرموده اند: کسی كه خمر بياشامد، تا چهل روز نمازش مقبول نيست آیا روايت صحيح است؟

حضرت فرمودند: راويان حديث راست گفته و حديث را صحيح نقل کرده اند.

عرض کردم: چرا نمازش تا چهل روز مقبول نيست نه کمتر از آن و نه بيشتر؟

ص: 66

1- آثار الصادقين جلد 5 ص 450

2- آثار الصادقين جلد 5 ص 452

حضرت فرمودند: برای اینکه حق تعالی خلقت انسان را مقدر و معین فرموده با این بیان: نطفه را بعد از چهل روز ایجاد کرده سپس آن را به مرحله بعدی نقل داده و پس از چهل روز علقه اش می کند و بعد از آن به مرحله بعدی منتقل نموده و پس از چهل روز مضغه اش می نماید و همچنین تا مرحله نهایی و چون انسان وقتی شراب خورد بقایای آن شراب چهل روز در مثانه اش می ماند همان طور که غذا و ماکولات و مشروبات دیگر نیز ذرات و بقایای آن تا چهل روز در مثانه می مانند لاجرم تا وقتی که این بقایا در مثانه او هست نماز نباید مقبول درگاه الهی واقع شود (ترجمه کتاب علل اشراعی، شیخ صدوق (رحمه... علیه) جلد دوم صفحه 127)

کیفرهای شرابخوار در آخرت:

پیامبر اکرم (صلوات... علیه):

وکسی که در دنیا باده بنوشد، خداوند شربتی از سم آفعی و عقرب به او مینوشاند، شربتی که هنگام خوردن آن (وقبل از اینکه آنرا بخورد) گوشت صورتش را در ظرف می ریزد و هنگامی که آنرا بنوشد، گوشت و پوستش مانند مردار بوگرفته، تکه تکه می شود، به گونه ای که اهل محشر از بوی آن اذیت می شوند و این وضع ادامه دارد تا دستور برسد او را به جهنم ببرید. و خورنده، سازنده، فروشنده، خریدار، حمل کننده، تحویل گیرنده و کسی که از آن سود می برد، همگی در زشتی و گناه برابرنند.

و بدانید کسی که آنرا به یهودی، مسیحی، صائبی یا سایر مردم بنوشاند، گناه او مانند کسی است که آن را می خورد.

و بدانید کسی که آن را برای دیگری بخرد یا بفروشد، تا زمانی که توبه نکند، خداوند متعال، نماز، روزه، حج و عمره او را قبول نمی کند و اگر قبل از توبه بمیرد به عهده خداوند است که در

مقابل هر جرعه ای که در دنیا از آن نوشیده است، شربتی از چرک آلوده به خون جهنم به او بنوشاند.

بدانید که همانا خداوند باده را بخصوص، و هر مست کننده ای را بطور عموم حرام نموده است. بدانید که هر مست کننده ای حرام است (ترجمه کتاب ثواب الاعمال و عقاب الاعمال صفحات 609 و 610)

رسول خدا(ص) فرمود: قسم به آن خدایی که مرا بحق مبعوث فرمود مسلماً شرابخوار تشنه می میرد، و در قبر تشنه باشد، و در قیامت تشنه وارد محشر می شود و هزار سال از تشنگی فریاد می کشد، برای او آبی می آورند چون مس گداخته سوزان که: چهره ها را می سوزاند و آن آب شربت بسیار بدی است، چهره اش پاره پاره می شود، دندانهایش پراکنده می گردد و با چشم هایش در آن ظرف می ریزد و چاره ای جز نوشیدن آن آب ندارد و چون نوشد آنچه در شکم دارد ظاهر و آشکار می گردد. (1)

و همچنین در کلام های پراکنده شرابخوار را همانند بت پرست و نیز کافر و همچنین دوری کردن از سفره ای که در آن سفره مشروبات الکلی وجود دارد را توصیه نمودند. و می فرمایند شرابخوار را وقتی شراب می خورد اگر 40 روز بعد از شرابخواری بمیرد، به مرگ جاهلیت مرده است و همچنین نماز و عبادات وی تا چهل روز مقبول نیست. مگر آنکه توبه کند.

و ... سایر احادیثی که از ذکر آنان به جهت کثرت خود داری می کنیم. چرا که برای اهل فهم و بصیرت اشارتی نیز کافی است.

ص: 68

مجازات خیانت، سرقت، شراب خوردن و زنا از دیدگاه احادیث:

1-رسول اکرم(صلوات...علیه) فرمودند: چهار چیز که وارد خانه ای نمی شود مگر اینکه آن خانه خراب شده و با برکت، آباد نخواهد شد: خیانت، سرقت، شراب خوردن و زنا.

2-امام صادق(علیه السلام) فرمودند: شرابخوار مانند بت پرست با خداوند عزوجل ملاقات می نماید و کسی که یک بار شراب بخورد خداوند تا چهل روز نمازش را قبول نمی کند.

3- از امام صادق(علیه السلام) پرسیدند: حکم مردی که مُسکر می خورد چیست؟ فرمودند: تا چهل روز نمازش قبول نمی شود در این چهل روز نمی تواند توبه کند و اگر در این مدت بمیرد به جهنم می رود.

4- شخصی به امام صادق(علیه السلام) عرض کرد: خداوند تورا در طاعتش موفق نماید، شراب خوردن بدتر است یا نماز نخواندن؟ فرمودند: شراب خوردن. انگاه فرمودند: می دانی چرا؟ عرض کرد: خیر. فرمودند: چون حالی پیدا می کند که خدایش را نمی شناسد

5-امام صادق(علیه السلام) فرمودند: کسی که با میلی از مُسکر سر مه بکشد، خداوند عزوجل با میلی آتشین به چشمانش می کشد و سیراب شدگان از مُسکر در دنیا تشنه می میرند، تشنه محشور می شوند و تشنه وارد جهنم می شوند.

6-راوی می گوید از امام باقر(علیه السلام) شنیدم که فرمودند: کسی که مُسکر بخورد و مست شود، خداوند چهل روز نمازش را قبول نمی نماید و اگر در این مدت نماز نخواند، بخاطر ترک نماز عذابش دوبرابر می شود.

7-راوی می گوید از امام صادق(علیه السلام) حکم شرابخوار را پرسیدم . آن حضرت فرمودند: تا زمانی که ذره ای شراب در رگهایش باشد نمازش قبول نخواهد شد.

8- امام صادق(علیه السلام) فرمودند: همانا خداوند عزوجل برای شکر چند قفل گذاشته که کلید این قفل ها شراب است و دروغ بدتر از شراب است.

9- راوی از امام باقر(علیه السلام) یا امام صادق(علیه السلام) روایت کرده است که فرمودند: همانا خداوند عزوجل گناه را در خانه ای قرار داده، برای این خانه دری گذاشته، بر این در قفلی نهاده و برای این قفل کلیدی گذاشته است و کلید گناه شراب است.

10- امام صادق(علیه السلام) فرمودند: کسی که بر زنا و دزدی و شراب خوردن مداومت می نماید همانند بُت پرست است.

11- امام صادق(علیه السلام) فرمودند: آواز، آشیانه نفاق و شراب خوردن کلید هر بدی است. شراب خوار تکذیب کننده کتاب خداوند عزوجل است و اگر خداوند عزوجل را تصدیق می کرد حتماً از حرامهای او دوری می نمود.

12- امام صادق(علیه السلام) نقل می نمایند که حضرت رسول خدا(صلوات... علیه) فرمودند: کسی که اندکی از آنچه بسیار آن مست کننده است وارد رگی از رگهایش کند، خداوند عزوجل این رگ را با 360 نوع عذاب، کیفر می دهد.

13- امام صادق(علیه السلام) [سلسله وار تا وجود نازنین حضرت رسول اکرم(صلوات... علیه) نقل می نمایند که رسول خدا(صلوات... علیه) فرمودند: شرابخوار در روز قیامت با چشمانی کور و رُویی سیاه در حالی می آید که یکطرف بدنش کج، آب دهانش جاری، موهای جلو سرش به انگشت شصت پایش بسته شده و دستش از ستون فقراتش در آمده، بطوریکه اهل محشر وقتی او را می بینند که برای حساب می رود از او به وحشت می افتند.

14- راوی می گوید عده ای از قریش، محمد بن علی (علیهما السلام) (امام باقر یا امام جواد) را در مسجد الحرام دیدند و گفتند: مردم عراق این شخص را می پرستند. یکی از آنها گفت: شخصی را بفرستیم تا از او چیزی پرسد. جوانی از آنها نزد حضرت (علیه السلام) آمده و پرسید: ای عمو بزرگترین گناهان کبیره کدام گناه است؟

آن حضرت (علیه السلام) در پاسخ فرمودند: خوردن شراب.

آن جوان نیز آمد و آنها را از سؤال و جواب خود آگاه کرد.

به او گفتند. دوباره سئوال را تکرار کن و اصرار کردند دوباره برگشت و سئوال کرد: امام (علیه السلام) فرمودند: برادر زاده، مگر به تونگفتم خوردن شراب. همانا شراب خوردن، شرابخوار را به زنا، دزدی، آدم کُشی که خداوند آن را حرام نموده مگر بحق، و شرک به خدا می کشاند.

کارهایی که شراب انجام می دهد بیش از هر گناهی است. همانگونه که درخت آن از هر درختی بالاتر می رود.

15- راوی می گوید به امام رضا (علیه السلام) عرض کردم ((ابن داوویه)) می گوید شما به او فرموده اید: شرابخوار کافر است. فرمودند: راست می گوید من به او گفته ام.

16- راوی حکم خنثی (نوعی شراب) را از امام صادق (علیه السلام) پرسید. آن حضرت (علیه السلام) فرمودند: خنثی حرام است و کسی که او را بنوشد مانند شرابخوار است.

(ترجمه کتاب ثواب الاعمال و عقاب الاعمال - شیخ صدوق صفحات 523 تا 529)

حال گزیده ای از کلام مشاهیر، بزرگان و نوابغ جهان را در خصوص شراب بیان می‌نمائیم:

اگر نوشیدن نوشابه‌های الکلی در پاره‌ای از کشورها ممنوع می‌شد، میزان جنایت چنان کاهش می‌یافت که پلیس کاری برای انجام دادن نداشت.

“ نظریه دکتر جان بیرل جراح پلیس استرالیا ”

اگر بگوئیم الکل غذاست مسخره کرده ایم و به وجدان انسانی توهین وارد ساخته ایم، چیزی که اینطور گلو و شکم را می‌سوزاند و عضلات و مغز را فلج می‌کند و در نتیجه انسان، حیوان دیوانه‌ای می‌شود و روح و جسم خود را میکشد غذا نیست، کسانی که می‌گویند الکل غذا است اگر چه از دانشمندان باشند کمتر از جنایتکاران جامعه نیستند، با وجودیکه دانشمندان بزرگ درباره آن تحقیق کرده‌اند الکل غذا نیست بلکه سم شوم نفرت‌انگیزی است. الکل انسان را بخواب می‌کند تا روح حیوانی او را بیدار سازد.

“ دکتر سن ژاک ”

الکل بلائی عظیمی است که بشر را از تمدن به توحش می‌برد.

“ ژان ژیسبون ”

الکل غذا نیست سمی است برای جسم و روح

“ برتلو دانشمند فرانسوی ”

بشر ضربتی را شدیدتر از ضربت مسکرات نخورده

“ محمدعلی صفوت ”

پناه بر خدا از موقعی که مردم دزد عقل را بدهان خود داخل کنند. مقصود از دزد عقل مشروبات الکلی است. واقعا هیچ عاقلی این کار را نمی‌کند.

“ شکسپیر ”

پیاله فروشی‌ها کشتارگاه انسان است.

“ استیک ”

جاهائیکه مرگ و میر در اثر سل در آن خیلی زیاد است آنجائینی است که مصرف مشروبات الکلی زیاد است. “ پروفیسور اندونزی ”

در مبارزه با الکلیسم دو دشمن داریم اول آدمهای الکلی هستند که نمی خواهند خود را معالجه کنند دوم کسانی هستند که ثروت خود را روی میلیونها اجساد انسانی بالا برده اند.

“پروفسور دبوفا”

شما نصف میکده ها را ببندید تا من هم ضمانت کنم که کشور از نصف بیمارستانها و تیمارستانها و زندانها بی نیاز خواهد بود.

“طیب آلمانی”

صدمات الکلی منحصر به بدن نیست بلکه مراکز فکر و اندیشه را نیز سخت صدمه می زند چنانکه تعداد دیوانگان در سال 1865 میلادی فقط چهارده هزار نفر بودند و در سال 1910 در اثر استعمال مشروبات الکلی به هفتاد هزار نفر رسید.

“کاستون اودویل”

کسیکه به نوشیدن شراب عادت کرد دیگر نباید بر او اعتماد کرد زیرا لیاقت حفظ اسرار ندارد آیا لازم است که انسان دشمن را در درون خود جای دهد که عقلش را بدزدد و او را مانند جانوران بیخرد کند. ما فرزندان آدم هستیم گاه گاه می کوشیم که مانند جانوران بیخرد باشیم، من برای این حرف از خدا آمرزش می طلبم زیرا با این تشبیه به جانوران توهین کرده ام.

“شکسپیر”

میخانه جائیکه دیوانگی را بطربط می فروشند.

“سوئیت”

میگساری خرد را فرسوده سازد و دل را مرده، مستی آرد و هستی برد.

“سیدعلی اکبر رقیعی”

هر اقدامی علیه مصرف مشروبات الکلی بعمل آید باید با تمام قوا از آن طرفداری کرد.⁽¹⁾

“امیل لوبه”

ص: 73

- 1- تفسیر نمونه جلد‌های 2، 3، 5، 11 و 26 - جمعی از نویسندگان - مطبوعاتی هدف
- 2- ترجمه تفسیر المیزان - جلد‌های 2، 6 و 20 - علامه محمدحسین طباطبایی - انتشارات بنیاد علمی و فکری علامه طباطبایی با همکاری مرکز نشر فرهنگی رجاء
- 1- پژوهشی در اعجاز علمی قرآن - جلد دوم - دکتر محمدعلی رضایی اصفهانی - انتشارات کتاب مبین
- 2- اولین دانشگاه آخرین پیامبر - جلد 7 - شهید رضا پاک نژاد - انتشارات بنیاد فرهنگی شهید پاک نژاد
- 5- بیوشیمی هارپر - جلد‌های 1 و 2 - ترجمه دکتر بهرام قاضی جهانی - دکتر منوچهر بشیریان - دکتر حمید موید - مرکز نشر اشارت.
- 6- فرهنگ پزشکی دورلند - ترجمه دکتر محمدحوشمند ویژه - انتشارات توتیا
- 7- تماشاگاه راز - استاد شهید مرتضی مطهری - انتشارات سپهر
- 8- پیامبر موعود در تورات و انجیل - محمدرسول دریایی - انتشارات بنیاد فرهنگی امام مهدی (ع)
- 9- آثار الصادقین - جلد 5 - حاج شیخ صادق احسانبخش - روابط عمومی ستاد برگزاری نماز جمعه گیلان - چاپ جاوید
- 1- رهنمون (سخنان بزرگان، مشاهیر نوابغ جهان) - غلامحسین ذولفقاری - انتشارات سخن.
- 2- نهج الفصاحه - سخنان گهربار حضرت رسول اکرم (ص) - ترجمه ابوالقاسم پاینده - انتشارات جاویدان.
- 3- ثواب الاعمال و عقاب الاعمال - عالم ربانی شیخ صدوق (رحمه... علیه) - ترجمه: ابراهیم محدث بندرریگی - انتشارات اخلاق
- 4- البیان - مرحوم آیت ا... خویی - ترجمه: سید جعفر حسینی - محل نشر: قم
- 5- جوانان و چهلچراغ هدایت - سید جعفر پور موسوی - انتشارات نورالنور.
- علل الشرایع - عالم ربانی شیخ صدوق (رحمه... علیه) - ترجمه و تحقیق: سید محمد جواد ذهنی تهرانی - انتشارات مومنین.

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می دانند و کسانی که نمی دانند یکسانند؟

سوره زمر / 9

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک 129/34 - طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: 03134490125

دفتر تهران: 021 - 88318722

بازرگانی و فروش: 09132000109

امور کاربران: 09132000109

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

